

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ «ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ»

Αρ. Φύλλου 234

Αθήνα, Δεκέμβριος 1982



Παναγία ένθρονη θρεφοκρατούσα
του τύπου της Πλατυτέρας 17ου -
18ου αϊ.

Από την έκθεση στο Βυζαντινό
Μουσείο των Κειμηλίων Προσφύ-
γων. Ό,τι πολύτιμο σώθηκε από τη
Μικρασία.

Μεταξύ μας

ΕΚΕΙ, στους τόπους πού γεννηθήκαμε, δέν υπήρχαν πάντα, απ' τούς τούρκους σφαγές και κατατρεγμοί. Υπήρχαν και εποχές ειρήνης, ήρεμίας και φιλίας. Μετά τό '14 όμως, όταν φούντωσε ο τούρκικος έθνικισμός-πού τό είχε πάρει απόφαση «ή έκτουρκισμός ή εξόντωση τών Χριστιανών» τά πράγματα άρχιζαν ν' αλλάζουν.

Σήμερα άφου, Τουρκοί, ξένοι και Έλληνες έλυσαν απ' την άνάποδη τό άλυτρωτικό πρόβλημα τών Έλλήνων της Μικρασίας, οί γείτονες μας-άπό μόνοι τους άραγε; - έχουν καλλιεργήσει παρανοϊκές, στ' αλήθεια, διεκδικήσεις σέ βάρος τών Έλλήνων. Είχαν τελευταία τό θράσος-πότε έλλειψε απ' την τούρκικη διπλωματία; - νά υποβάλλουν στον ΟΗΕ, χάρτη, γιά λήψη αποφάσεως διχοτομήσεως του Αιγαίου. Και οί παραβιάσεις, θρασυότητες και προκλητικές, του έναέριου χώρου μας, πύκνωσαν. Θά γίνη ποτές βολετό άραγε νά ζήσουμε ειρηνικά και ήρεμα μέ τούς γείτονες;

Φοβούμαι πώς ή εποχή πού ο μουεζίνης φιλοξενούσε τόν παπά έχει περάση γιά πάντα.

Από τούρκικο άναγνώσματάρι αντιγράφω:

«Εφόσον υπάρχει στόν κόσμο ο πρόστυχος ο Έλληνας, μά τόν Αλλάχ, δέ μου φεύγει αυτό τό μίσος.

Όσο στέκομαι και τόν βλέπω άπέναντί μου σά σκυλί, μά τόν Αλλάχ, δέ μου φεύγει αυτό τό μίσος.

Χίλια κεφάλια γκιαούρηδων δέν μπορούν νά σβύσουν αυτό τό μίσος!»

Εμείς την εποχή της σκλαβιάς, τό πολύ-πολύ τούς λέγαμε «προαιώνιους έχθρους. Και άμα έχεις τούρκο φίλο-βάστα κι' ένα ξύλο».

Σήμερα, άς είμαστε μέ τό δάχτυλο στή σκανδάλη. Όλοι μας άκοίμητοι. Γιά νά μήν επαναληφθεί ή Καταστροφή και ο Αττίλας.

Στίς 18 Οκτωβρίου συμπληρώθηκαν 60 χρόνια άπό την έξοδο, σύμφωνα μέ τή συνθήκη τών Μουδανιών, του έλληνισμού απ' την πλούσια Ανατολική Θράκη την έλληνικότατη Θράκη την πατρίδα του Όρφέα, του Μιλτιάδη, της μάνας του Θεμιστοκλή, τών Πιέρων πού κατεβαινόντας στή Μακεδονία έδωσαν τό όνομά τους στήν Πιερία. Τών Ζειμπέκων πού ο Ξενοφώντας, περιγράφει, στήν Κύρου Ανάβαση τό χορό τους, ίδιον όπως τόν είδα νά χορεύεται-όχι στά σημερινά σκυλαδικά-άλλά στά Σώκια του Μαϊάνδρου.

Ελάχιστα είδα νά γράφονται γι' αυτή τή θλιβερή επέτειο και καμιά δημόσια εκδήλωση! Γιατί; Κι όμως υπάρχουν σημαντικά θρακικά σωματεία. Σάν φόρο τιμής γιά την προσφυγιά της Αδριανούπολης, της Ραιδεστού και τών πέρ' απ' τόν Έβρο ελληνικών πόλεων, προσφέρω μια περιγραφή των εκεί ελληνίδων απ' τόν AMI BOUÉ.

(Συνέχεια στη σελίδα 4)

Μέ την εύκαιρία
τών Χριστουγέννων
και του Καινούργιου
Χρόνου, τό Διοικητικό
Συμβούλιο της Ένω-
σης Σμυρναίων και ή
Μικρασιατική Ήχώ
σας στέλνουν θερμό
μήνυμα αγάπης και
εγκάρδιες εύχές γιά
κάθε δυνατή πρόοδο
και εύτυχία τό 1983.

Ένα, άπό τά εκατοντάδες δημόσια έγ-
γραφα, απ' τόν φάκελλο της δίκης των έξ.

«Αρ. 2565/23.3.1921.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

Πρός τόν Αρχιστράτηγον

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

ΣΜΥΡΝΗΝ

Παρακαλούμεν υποβάλατε έπείγοντως
άνακοινώθέντα, έστω και πλαστά, της Κοι-
νής Γνώμης άνησυχούσης,

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ.

Διευκρίνιση

Όλοι οι «Λόγοι», τα κείμενα, τα 228 αλάντζ, το έντυπο πρόγραμμα, η παραγωγή, ή παρουσίαση και όλη η οργάνωση, της εκδήλωσης στο Σπόρτιγκ, γιά την οποία γράψαμε στο περασμένο φύλλο μας, οφείλονταν αποκλειστικά στον Τζων Βεινόγλου. Η Συντονιστική Επιτροπή βοήθησε χρηματικά και μόνον μέ ενίσχυση του Υπ. Πολ. και Επιστημών.

ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ



Ο Θωμάς Βούλτσος (σημειώνεται με βέλος) δίπλα στο αυτοκίνητο. Σε πρώτο πλάνο ο Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος και κατά σειρά ο Αντώνιος Ψαλτώφ, ο οδηγός του Δεσπότη, ο Στράτης Καβουνίδης και ο αδελφός του Χρυσόστομου.

ΘΩΜΑΣ ΒΟΥΛΤΣΟΣ

Ο πιστός Καβάσης του Έθνομάρτυρα

Ο Θωμάς Βούλτσος γεννήθηκε στο χωριό Καλή Βρύση Δράμας το 1877. Γονείς του ο Άριστείδης και η Αργυρώ το γένος Κοντού. Παντρεύτηκε την Ίορδάνη Χριστοδούλου-Γιάννη και από το γάμο τους απέκτησαν δώδεκα παιδιά από τα οποία τελικά επέζησαν τρία τέσσερα.

Το 1902 όταν ο Χρυσόστομος Καλαφάτης (ο μετέπειτα Μητροπολίτης Σμύρνης) εκλέγεται Μητροπολίτης Δράμας, ο Θωμάς Βούλτσος μπαίνει στην υπηρεσία του Δεσπότη και τον ακολουθεί σ' όλο το διάστημα της πολυτάραχης ζωής του. Μία φορά μονάχα χωρίστηκαν ο θρυλικός Μητροπολίτης και ο πιστός του καβάσης. Στά 1914 όταν ο Χρυσόστομος απελάθηκε από τη Σμύρνη, ο Θωμάς Βούλτσος επέστρεψε στη Δράμα μαζί με την οικογένειά του. Για να επιβιώσει εργάστηκε στο Δήμο Δράμας εισπράκτορας στην υπηρεσία δημοτικών φόρων.

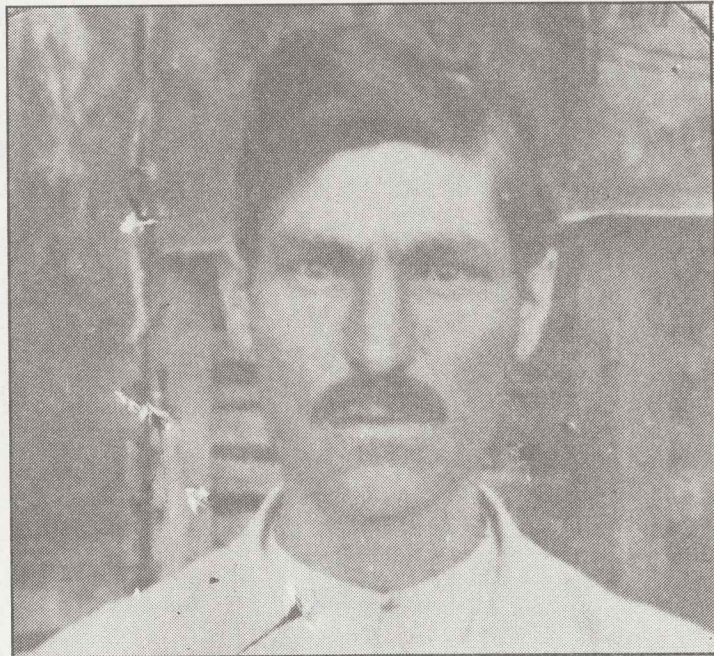
Το 1917 οι Βούλγαροι, που ποτέ δεν είχαν συγχωρήσει την εθνική δράση του Θωμά Βούλτσου δίπλα στο Χρυσόστομο, συλλαμβάνουν τον άφοσιωμένο ακόλουθο του Μητροπολίτη Σμύρνης ως όμηρο και τον στέλνουν στη Βουλγαρία. Με τη συμμαχική νίκη του 1918 ο Θωμάς Βούλτσος απελευθερώνεται και επιστρέφει στη Σμύρνη κοντά στον Μητροπολίτη Σμύρνης.

Δίπλα στο Χρυσόστομο ο Θωμάς Βούλτσος θα ζήσει τη χαρά του Δεσπότη για την απελευθέρωση της Σμύρνης (2 Μαΐου 1919) τους αγώνες και την αγωνία του σερπού Έράρχη για την προστασία του Χριστιανικού πληθυσμού της Μικρασίας τον θλιβερό Αύγουστο του 22, και θα παρακολουθήσει την μαρτυρική πορεία του Γεροντά του προς τον θάνατο πιστός μέχρι το τέλος δίπλα σ' αυτόν.

Κατάρθωσε έτσι να διασώσει το Ευαγγέλιο που διάβαζε ο Χρυσόστομος, λίγο πριν τον παραλάβει ο Τούρκος ύπαστυνός, και να το παραδώσει στον άνεψιό του Έθνομάρτυρα Χρυσόστομο Καβουνίδη. Σε μία σελίδα του Ευαγγελίου αυτού υπάρχει ιδιόχειρη σημείωση του Χρυσόστομου: «Συγχωρώ όλους και ζητώ συγχώρεση όλων».

Για τη σύλληψη του Δεσπότη ο Θωμάς Βούλτσος αφήγειται:

«Ο άστυνός οδήγησε το Δεσπότη στο φρούραρχο, ένα μαυριδερό Άλβανό. Η πόρτα έμεινε μισάνοιχη και έβλεπα μέσα. Έχαιρετίστηκαν. Ο φρούραρχος παράγγειλε για 'το Δεσπότη βουσινάδα. Έπειτα ο φρούραρχος έλεγε και ο Δεσπότης έγραφε. Σε λίγη ώρα έτελειώσαν. Όταν έβγήκαμε έξω με τον άστυνόμο έλειπε το άμάξι μας. Καλή τύχη έφθασαν την ώρα εκείνη δύο Άμερικάνοι αξιωματικοί και είχαν την καλωσύνη να μας δώσουν το αυτοκίνητό τους να γυρίσωμε. Έφθάσαμε στην μητρόπολη ή ώρα πέντε. Χαρά όλων, πού μας είδαν. Ο μητροπολίτης έγραψε την προκήρυξη, πού του έδωκεν ο φρούραρχος. Η προκήρυξη έλεγε να μένουν όλοι στα σπίτια τους και να παραδώσουν τα όπλα στην εξουσία.



Ο Θωμάς Βούλτσος μετά την απελευθέρωση του από τους Βούλγαρους το 1918.

»Στάς όκτώ το βράδυ έρχεται ένα αυτοκίνητο στη μητρόπολη με τον ίδιο άστυνόμο και δύο στρατιώτες ώπλισμένους με λόγχες. Ήλθαν να πάρουν τον Δεσπότη πώς τον ζητά ο νομάρχης, δεν είπαν το όνομα, να πάη στο διοικητήριο με τρεις δημογέροντες. Επήραμε τον Τσουρουκτζόγλου και τον Κλιμάνογλου και έμπηξαν οι τρεις και οι άστυνομικοί στο αυτοκίνητο, για μένα δεν είχε θέσι και μούπε ο Δεσπότης να περιμένω στη μητρόπολη. Στάς δέκα το βράδυ ένας από τους στρατιώτες, που ήλθαν το απόγευμα, έφερε μία κάρτα του Δεσπότη για τον αδελφό του Ευγένιο. Του έγραφε: «Άγαπητέ αδελφέ, Μας έκράτησαν απόψε έμε ως πρόεδρον της Μικρασιατικής άμύνης, τους άλλους ως μέλη. Μην ανησυχήτε». Ο Ευγένιος άρχισε να κλαίη. Το άλλο πρωί, Κυριακή, στάς 8 με στέλλει να μάθω για το Δεσπότη. Εύρηκα τον Ζαδέ της τραπέζης. Πριν μισή ώρα συνάντησε τον ύπαστυνόμο, πού είχε πάρει τον Δεσπότη. Αυτός του είπε πώς το Δεσπότη τον χάλασαν, καθώς και δύο δημογέροντες. Έτσι έγιναν. Ώς την Τετάρτη, πού έφυγα, δεν μπόρεσα να μάθω τίποτε άλλο».

Είναι «η μόνη αθθεντική αφήγηση» που έχουμε για τον μάρτυρα Έράρχη, σημειώνει ο βιογράφος του Χρυσόστομου Σπυρ. Λοβέρδος στο βιβλίο του «Ο Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος» (Αθήναι 1929, σ. 213).

Με βαθεία άφοσίωση κράτησε πάντα τη μνήμη του Γεροντά του, έδωσάν στην Αθήνα, όπου έφθασε πρόσφυγας μετά την καταστροφή, ο Θωμάς Βούλτσος. Και όταν το 1952 ο μικρότερος από τους γιους του Άριστείδης έκάρη μοναχός, ο πιστός καβάσης ζήτησε να του δώσουν το όνομα του Έθνομάρτυρα, να τον πούν Χρυσόστομο.

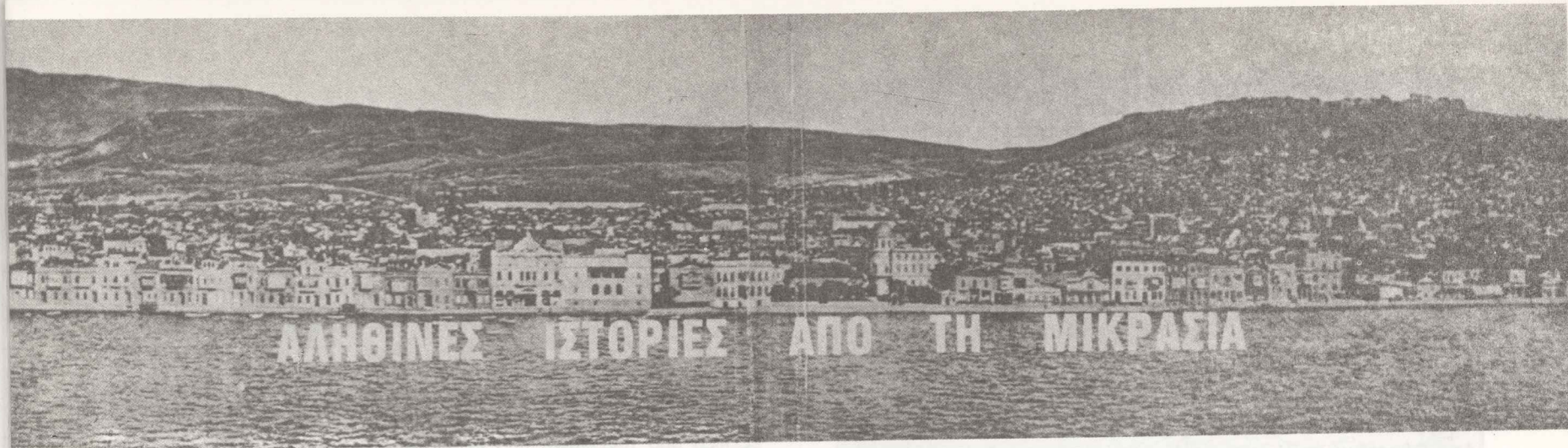
Είκοσι δύο χρόνια άργότερα ο Αρχιεπίσκοπος Σεραφείμ θέλοντας να συνδέσει τη νεοσύστατη Μητρόπολη Ν. Σμύρνης με την ιστορική Μητρόπολη της Σμύρνης τον Χρυσόστομο (Βούλτσο) θα καλέσει από τα Γιάννενα για να του έμπιστευθεί το ποίμνιο των Νεοσυμναίων.

N.X.B.

Η χορωδία Νικαίας για το Γιώργο Μετσόλη

Στο Δημοτικό Θέατρο Νικαίας «Χορωδία Νικαίας» όργάνωσε έκδήλωση άφιερωμένη στο Μικρασιατικής καταγωγής ήθοποιό-ποιητή ΓΙΩΡΓΟ ΜΕΤΣΟΛΗ τη Δευτέρα 29/11/82.

Για το έργο του καλλιτέχνη του θεάτρου μίλησε ο ποιητής Στ. Γεράνης. Τη χορωδία διεύθυνε ο Λευτ. Μπινιάρης, και τίμησαν την έκδήλωση άνθρωποι των γραμμάτων και Τεχνών και πολλοί συντοπίτες του τιμώμενου.



ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ Κ.Π. ΚΑΛΦΕΛΗ

ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΛΦΕΛΗΣ έξ Αϊδινίου Μικρασίας, Πολιτευτής του Νομού Θεσ/νίκης. Βαθύς γνώστης της προσφυγικής ζωής την όποιαν έζησε και άφιέρωσε την ζωτικότητα της νεότητάς του επί δεκαετηρίδας διά την άποκατάστασιν των προσφύγων όσον όλίγοι, μάς δίδει μία ζωντανή εικόνα της τότε ζωής των ελλήνων εις την Τουρκίαν, με τās κατωτέρω αναμνήσεις του.

Οι νεώτεροι έλληνες, το προοδευτικό και διαρκώς εξελλισόμενο τουτο στοιχείο, ακολουθούντες την παράδοσιν των αρχαίων προγόνων των και μιμούμενοι τούς έξ αυτών πρώτους άποίκους και έν συνεχεία έποίκους, ανεπτύχθησαν, εξελίχθησαν και κατέστησαν κυρίαρχοι εις όλους τούς τομείς της κοινωνικής δράσεως, της επαγγελματικής προόδου και της έν γενεί εκπολιτιστικής άνόδου εις την Μικράν Ασίαν.

Επέπρωτο εις αυτούς να επαναλάβουν και να αναγεννήσουν τον πολιτισμόν και να προωθήσουν τούτον μέχρι της μεγαλτέρας αυτού άκμης, βαδίζοντες επί των ίχνών και οικοδομούντες επί των θεμελίων, τά όποια έθεσαν οι Παλαιοί Έλληνες και Αιολείς με την πάλοι ποτέ δημιουργίαν της άλύσσου των λαμπρών εκείνων πόλεων Μιλήτου, Φωκαίας, Έφέσσου, Σμύρνης και Κύμης, αι όποια έσημείωσαν έσαεί, την τροχίαν των εις το στερέωμα του Πολιτισμού.

Ώς οι παλαιοί, ούτω και οι νεοέλληνες έποικοι, άπετέλουν το κυριώτερον στοιχείον του πληθυσμού της Μ. Ασίας και από άπόψεως έμπορικής και γεωργικής και εκπολιτιστικής αναπτύξεως. Εις όλας τās πόλεις, άκόμη και εις τά χωριά, οι έλληνες έπαιζον μέγαν ρόλον τόσον από άπόψεως άριθμού, όσον και άπόψεως άποδοτικής εργατικότητας και πλούτου. Τούτο έξ άλλου άναγνώρισαν και τό έγγραφον και όσοι έκ των έπισκεπτών και ταξιδιωτών της Μ. Ασίας ήσυχολήθησαν με αυτούς, ως οι: Μπαδεκέρ, Βερτράν, Διτερνι, Τσάιλντ, Σαρτίω κ.λπ. οι όποιοι χαρακτηριστικώς αναφέρουν παρόμοια με τά κατωτέρω άποσπάσματα:

Οι Έλληνες κάτοικοι υπερείχον εις τον πολιτισμόν και την ευπορίαν, διεκρίνοντο διά την δραστηριότητα, οικονομίαν και φιλοπονίαν των, αλλά και διά το φιλέμπορον πνεύμα των και άκόμη: "Όπου υπάρχουν έλληνες εκεί ο ταξιδιώτης εύρίσκει πάντοτε παρ' αυτούς ύποδοχήν, ή όποια είναι προτιμωτέρα από την ύποδοχήν εις τον όντα των Τούρκων.

Η πλεονεκτική αύτη θέσις των Έλλήνων δεν έμενεν στάσιμος, αλλά προώδεσε διηγεκώς. Οι Τούρκοι έξετοπιζοντο υπό των όλονέν προς τά ένδότερα διεισδούντων Έλλήνων, εις χείρας των όποιων βαθμιαίως περιήρχετο και ή περιουσία των. Οι Έλληνες υπερείχον κατά πολυ εις νοημοσύνην και εύφυσίαν και ήσαν κάτοχοι των κυριοτέρων επαγγελμάτων, άρχίζοντες από το του παντοπώλου, έμπορου και πανδοχέως μέχρι του ιατρού και δικηγόρου και του διανοουμένου σκαπανέως του πολιτισμού. Χάρις εις τον πλούτον πού άπέκτησεν ο έλληνικός πληθυσμός, χάρις εις την φιλοπονίαν, την εύφυσίαν την ένδελεχή εργασία του —προσόντα συνδιαζόμενα προς την τιμιότητά του— κατάρθωσε να ίδρύση και να συντηρή ίδιαις δαπάναις, και άνευ ουδεμιάς έκ μέρους της Μητροπόλεως ύποστηρίξεως, άρίστα σχολάς, μορφωτικούς συλλόγους και λείσας, μαρτυρούσας περί της έμφύτου φιλομουσίας και φιλοπατρίας του έλληνος. Γενικώς δέ, κατάρθωσε να γίνη ο κυρίαρχος των σημαντικωτέρων έκδηλώσεων εις πλείστους όσους τομείς της ζωής, ως εις τον κόσμον των γραμμάτων και των τεχνών, του έμπορίου και εις τās έκδηλώσεις της εθνικής του συνειδήσεως. Η εθνική του συνείδησις κατεφάνη κυρίως έκ των αισθημάτων του της αγάπης προς την Μητρόπολιν, τά όποια πολλάκις κατέδειξε και τά όποια συνδιαζόμενα προς την αλματώδη του πρόοδον, ένέπνευσαν και εις αυτούς άκόμη τούς ξένους περιηγητάς και συγγραφείς την πεποίθησιν ότι ταχέως θά ήτο πλήρης ή έν Μ. Ασία επικράτεια του έλληνισμού, έν άντιθέσει προς την τουρκικήν φυλήν, ή όποια εξέφυλιζετο ύλικώς, σωματικώς και πνευματικώς.

Οι Έλληνες λοιπόν έζων εύτυχείς με τās καρδιας πλήρεις έλπίδων και τās ψυχάς μεστάς πόθων, πού έβλεπον καθημερινώς να πραγματοποιούνται και να ολοκληρώνουν ούτω την εύτυχίαν των. Έξηπλούντο δέ όλόνεν, διά της δημιουργίας νέων χωρίων και πόλεων προχωρούντες προς την ένδοχώραν.

ΤΟ ΑΪΔΙΝΙΟΝ

Τό Αϊδινιον τό όποϊον κατέχει την θέσιν της αρχαίας πόλεως των Τράλλων ήτο ύποδιοίκησις —καζάς— και περιεστοιχίζετο από τό σαντζάκιον της Σμύρνης και των καζάδων του Ναζλιού, του Μποζδογάν και των Σακίων. Απέραντοι γαίαι, όρη, δάση και λειμώνες έκάλυπτον την έκτασιν του Καζά του Αϊδινίου, εις δέ την πόλιν ύπήρχον 15.000 χιλιάδες οικίαι με 75.000 κατοίκους έκ των όποιων 12.000 έλληνες. Οι τούρκοι είχαν 14 τζαμιά και τρεις τεκέδες —μοναστήρια— 1 Μεσδρεσάε —ιεροσπουδαστήριο— και 21 σχολάς, έξ ών ή μία ήτο πλήρες Τουρκικόν Γυμνάσιον. Οι έλληνες είχαν εις την έλληνικήν συνοικίαν δύο εκκλησίας του Αγίου Χαράλαμπος και του Αγίου Γεωργίου. Εις δέ τό Αϊδινιον ήδρευεν ο όρθόδοξος Μητροπολίτης Ηλιουπόλεως. Υπήρχον άκόμη έν ήμιγυμνάσιον, έν σχολαρχείον. Επίσης ύπήρχεν έλληνικόν νοσοκομείον έκ 16 κλινών. Τās σχολάς και τόν άνθίζοντα φιλογολικόν σύλλογον «Μέλισσα» συντηρεί ή Φιλεκπαιδευτική άδελφότης. Εκκλησίας είχαν και οι άρμένιοι δύο, και μίαν συναγωγήν οι έβραίοι. Άλλ' ύπήρχεν και παρθεναγωγείον, συντηρούμενον υπό Γαλλιδων άδελφών εις τό όποϊον έφοίτουν κοράσια όλων των Κοινοτήτων διά την έκμάθησιν της γαλλικής. Τό Κονάκιον —Διοικητήριον— ήτο μεγάλη οικοδομή επί ύψηλου μέρους της πόλεως με μίαν μεγάλην αύλήν και δύο μεγάλους πλατάνους. Υπήρχον άκόμη Προξενικά Πρακτορεία της Ελλάδος, Γαλλίας, Ιταλίαν και Αγγλίας, πλην δέ του Έλληνικού και τά ξένα διευθύνοντο υπό όμογενών.

Τό Αϊδινιον μέχρι του 1871 ύπήρξεν ή πρωτεύουσα του όμωνύμου νομού, ο όποίος ήτο εις έκ των μεγαλυτέρων νομών της Τουρκίας, είτα δέ την πρώην θέσιν κατέλαβε ή Σμύρνη διοικητικώς, χωρίς όμως τό Αϊδινιον να παύση από του να είναι κέντρον έμπορικόν και εκπολιτιστικόν. Εις αυτό δέ, ή έλληνική κοινότης ανεπτύχθη μεγάλως, τό δέ έμπόριον περιήλθεν καθ' ολοκληρίαν εις χείρας των ελλήνων. Εις δέ τά πανδοχεία και χάνια, συνεκέντροντο και κατέλουν επί πολλάς ήμέρας τά έκ του έσωτερικού της Ασίας και Περσίας έμπορικά καραβάνια. Η κίνησις και ο ταχύς ρυθμός της ζωής συνεχίζετο και διαρκώς νεαι ήμέραι χαράς και εύτυχίας άνέτελλαν, ότε επίλθεν ως θύελλα ή καταστροφή διά να σαρώση ότι λαμπρόν και ώραϊόν ύπήρχεν, διά να καταστρέψη την εύτυχή αυτήν ζωήν και μαζί την εκπολιτιστικήν δράσιν τριών περίπου χιλιετηρίδων.

Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ

Έμποροι, τσιφλικόχοι, επαγγελματίαι μετά των οικογενειών των πραγματικά ράκη και συντήρια εις την ψυχην και τό σώμα, άπωλέσαντες τό πν ήλθον εις την Ελλάδα. Τό μέγεθος της καταστροφής δεν ήτο δυνατόν να ύπολογισθή ειμή διά της μετρήσεως του όλγους και της οδύνης πού έκαστος έκ των προσφύγων ιδιαίτέρως έπασχεν. Εάν όμως τά πάντα άπωλέσθησαν, εάν τά πάντα κατεκρημνίσθησαν και έπεσώρρευθησαν πανταχού έρείπια —εις την ύλην και την ψυχήν— άπέμεινεν όμως έν, τό κυριώτερον εις τον έλληνα. Τό άθάνατο δημιουργικόν πνεύμα διά του όποίου ταχύτατα ο μικρασιάτης πρόφωξ έπεβλήθη και εις την Μητρόπολιν. Ούτω οι έλληνες πρόσφυγες εις όσους τομείς της κοινωνικής ζωής και εκπολιτιστικής δράσεως έπεδόθηον έμεγαλουργήσαν και διέπρεψαν. Σήμερον εις την Ελλάδα πλείστοι όσοι έκ των Μικρασιαστών προσφύγων κατέχουν εξεχούσας θέσεις εις την κοινότητα και άποτελούν προσωπικότητας διακεκριμένας τόσον εις τό έμπόριον, όσον και εις την βιομηχανίαν και τον κλάδον των γραμμάτων, των τεχνών και των επιστημών.

Αλλά ή δύναμις αυτή ή όποια έπάλεσε με δυνάμεις ύπερφυσικάς και έξηλθε νικήτρια και τό πνεύμα τουτο τό όποϊον εκυράρχησε εις πάντας τούς τομείς και άπέδειξε τό δημιουργικό ύψος, την πνευματική ύπεροχή, τās ψυχικάς άρετάς και τά άγνά πατριωτικά αισθήματα του έλληνισμού της Μικρασίας δεν έσβυσαν. Πάντα ταύτα άπέτελεσαν τον άρβαστον πυρόν διά τούς νέους της σήμερον, αλλά και διά τās έπερχόμενας γενεάς και ταύτα τά ανωτέρω να καταστούν κίνητρα και όκοποι οι όποιοι θά οδηγήσουν τον έλληνισμόν εις τό ύψιστον εκείνο έπίπεδο του φημισμένου και άνά τό παγκόσμιο παραδεδομένου ως ύψιστου πολιτισμού των αρχαίων μας προγόνων.

Μεταξύ μας

(Συνέχεια από τη 1 σελ.)

«Τά τόσο εκφραστικά μαύρα μάτια των ελληνίδων, τά όμορφα στόματά τους, οι πονηρές μυτούλες, τά έβένινα μαλλιά τους, οι κινήσεις τους οι χαριτωμένες, δημιουργούν ένα σύνολο φτιαγμένο για μοντέλο ζωγράφου.

Δέν πολιτευόμαστε. Αφήνομε τά πάθη μας, τούς πολιτικούς μας προσανατολισμούς «πρό τής θύρας» τών γραφείων τής Ένωσης.

Δέν θά κρίνωμε τά συμπεράσματα του συνεδρίου του Κέντρου Μαρξιστικών Έρευνών. Σεβαστή κάθε άποψη όσο και άν διαφωνούμε. Όμως μιά άνιερη απόπειρα ενάντια στους «πρόσφυγες» είναι αναγκαίο νά στιγματισθί.

Η έφημερίδα Έθνος, χολωμένη γιατί ό Λένιν αναφέρθηκε άπ' τήν TV σάν κύριος ένισχυτής του Κεμάλ, δημοσίευσε ήμισέλιδο περίπου άρθρο όπου αναπτύσσει μιά καινούργια θεωρία: «Ότι οι πρόσφυγες τίποτα δέν πρόσφεραν στήν Ελλάδα. Κι' ότι ήταν φυσικό μετά τόν πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, ή χώρα μας ν' ακολουθήση την ενναλλακτική πορεία και να παρουσιάση την ανάπηξη που σημειώθηκε.

Όταν, βιβλία, μελέτες, έρευνες, πολλές στατιστικές, εκθέσεις τραπεζών και του Συνδέσμου ελληνικών βιομηχανιών, λόγοι στή Βουλή, και άρθρα στίς έφημερίδες, μιλάνε γιά τήν νέα πνοή που φύσηξαν στήν Ελλάδα οι πρόσφυγες σ' όλους τούς τομείς, (γεωργία, βιοτεχνία, βιομηχανία, έμπόριο, τέχνες και γράμματα), ή απόπειρα αυτή είναι όχι μόνο συκοφαντική αλλά κακόβουλη και στιγματιστέα. Θά τρίζουν τά κόκκαλα τών πρώτων εκείνων πιονιέρων (όρα και Αιολική γή του Βενέζη) που πήραν κατσάβραχα και έλη και δημιούργησαν εύφορες γαίες. Αυτά!

Πέντε χιλιάδες προσφυγικές οικογένειες είναι ακόμα άστεγά-στοι παραπηγματούχοι. Υστερ' από 60 χρόνια! Μιά ύποχρέωση του Έλληνικού Δημοσίου που άπορέει κι' από τή Συνθήκη τής Λωζάνης και άπ' τή συμφωνία τής Άγκυρας του 1930, δέν έχει εκπληρωθεί.

Τό κράτος εκμεταλλεύεται τήν άνταλλάξιμη περιουσία όπως του συμφέρει, σάν νάταν «κύριος» και όχι «θεματοφύλακας» κατά τό πνεύμα και τό γράμμα τών Συνθηκών.

Κάποιο, συνέδριο θά κλείση τήν ύπαρξη και λειτουργία τής Συντονιστικής Επιτροπής Μνήμης τών προσφυγικών σωματείων. Στίς αποφάσεις του πρώτη πρέπει νάναι ή άπαίτηση άπ' τό Κράτος ν' άποβάλει αυτή τή φεουδαρχική αντίληψη στή διαχείριση τής περιουσίας ΜΑΣ.

Όταν βάρβαροι κατακτητές πολιορκήσαν τήν Καισάρεια τόν τρίτον αιώνα, λέει ό μύθος, ζήτησαν άπ' τούς κατοίκους τους, γιά νά μή κάψουν τήν πόλη τους και τά χωριά, νά δώσουν γι' άντάλλαγμα μισό καντάρι χρυσάφι. Ό Άγιος Βασίλειος, ώρίστηκε νά μαζέψει αυτό τό μάλαμα. Λύθηκαν τά κομποδέματα πλούσιων και φτωχών, κομήματα και κάθε λογής μαλαματικό ρίχνονταν στους μποξάδες του άγίου.

Και τήν ώρισμένη μέρα ό άγιος έφτασε μπροστά στο βάρβαρο, μέ τό μισό Καντάρι φορτωμένο στά μουλάρια.

Όμως, συνεχίζει ό μύθος, ό βάρβαρος είχ' έρωτευθει μιά καισαρειοπούλα. Και γιά χάρη της γύρισε πίσω τό θησαυρό!

Κι' από κεί άρχισε τό πρόβλημα. Πώς θά τόν γυρίσει πίσω στους Καίσερλήδες ό άγιος; Και πού νά θυμάται και ποιά τουδωσε τίς λίρες, τά φλουριά κι' όλα εκείνα τά τζοβαερικά; Ό άγιος βρήκε τή λύση. Έφτιαξε εκατοντάδες μεγάλες πίττες και μέσα ζύμωσε τό θησαυρό. Έψησε τίς πίττες και μοίρασε σέ κάθε ελληνικό σπίτι από μιά. Η τύχη θ' άποφάιζε.

Κι' από τότες κάθε μέρα γιορτής του Άγιου Βασίλη φτιάχνουν-ταν, σ' άνάμνηση, οι βασιλειόπιττες. Σημειώνουμε μιά συνταγή Σμυρνέικης βασιλειόπιττας που μάς παραχώρησε Σμυρνιά Κυρία, μέλος τής Ένώσεως.

Καλή έπιτυχία και καλή χρονιά! ΤΖ.Β.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΑΒΕΛΛΑ ΜΑΛΟΒΡΟΥΒΑ

ΜΝΗΜΕΣ ΝΕΑ ΦΩΚΑΙΑ ΧΑΪΔΑΡΙ: Αφήγημα ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΡΑΚΙΑΔΑΚΗ

1982. Έκδοση ένορίας κοιμήσεως τής Θεοτόκου Ν. Φωκαίας Χαϊδαρίου

Μέ σύνεση και άκρίβεια συνέλεξε ό καθηγητής π.Γ. Φραγκιαδάκης περιστατικά γεγονότα και μνήμες και έγραψε τήν ιστορία του τόπου και τήν εξέλιξη από τήν εποχή που ξεριζωμένοι οι Φωκιανοί τής Μ. Ασίας έγκαταστάθηκαν στο Χαϊδάρι και δημιούργησαν τήν Νέα Φώκεια. Ό συγγραφέας μετέφερε στο έργο του όλη τήν ψυχική του δύναμη και εκφράζει άπόλυτα τό σκοπό του νά σωθούν οι μνήμες γιά τίς έπερχόμενες γενιές.

ΑΝΤΙΦΕΓΓΙΣΜΑΤΑ. Ποιήματα ΚΑΙΤΗΣ ΦΛΩΚΟΥ-ΚΩΤΣΑ. Έκδοση Νέα Σκέψη, Αθήνα 1982 Αφιερωμένα στους γονείς της που ήλθαν προσφυγόπουλα από τή Σμύρνη τό 1922 είναι ή συλλογή τής Καίτης Κώτσα. Και άληθινά τό ποίημα «άντιφεγγίσματα» που αναφέρεται στήν Σμύρνη δείχνει τόν πλούσιο ψυχικό κόσμο της και τήν εύαισθησία της. Η ποίησή της μοιάζει σέ παιδί που όταν τό μαλάνουν καλύπτει σάν άτι, και όταν χαίρεται σκορπίζει γέλιο και χαρά.

LIBIDO Νέα Ποιήματα. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΜΑΓΓΑΝΑΡΗ Αθήνα 1982 μέ σχέδια από τή ζωγράφο Έπη Νικολοπούλου.

Τά ποιήματα του Απόστολου Μαγγανάρη συναρπάζουν διότι έχουν άμεσο έπαφή μέ τίς ανθρώπινες άδυναμίες. Ό ποιητής εκφράζει τήν έσωτερική του πάλη μέ λιτότητα και μάς δίνει στίχους σέ τέλεια φιλοσοφική ύφανση.

ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ. Ποίηση ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΒΟΥΤΣΙΚΑΚΗ Αθήνα 1982.

Έμπρεασμένη ή ψυχοσύνθεση του ποιητή από βιώματα δικά του και του περιβάλλοντος γράφει τούς στοχασμούς του μέ στίχους που δέν τούς νοθεύει μέ έγκεφαλισμούς αλλά τούς δένει μέ άρμονία και λυρισμό.

ΑΓΝΩΣΤΗ ΠΑΤΡΙΔΑ 1922. Ποιήματα ΝΑΤΑΣΣΑ ΚΑΣΣΙΑΝΟΥ Αθήνα 1982.

Μέ άφθονο ύλικό που τό μάζεψε από τήν ίδια της ζωή από λύπες δυστυχίες και λίγη χαρά έπλασε τήν ποιητική της συλλογή ή Νατάσσα Κασσιανού. Έμπνευσμένα από τή πάλη της μέ τή ζωή μέ τόν πόλεμο μέ τίς προδοσίες μέ τίς κακουχίες έδωσε στίχους μέ ρεαλιστική ώριμότητα και καταθλιπτική είρωνία.

ΟΙ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ ΤΩΝ ΑΠΙΣΤΩΝ Β.Η. ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ. Όδοιπορικό στήν Τουρκία Αθήνα 1981.

Μέ γλαφυρή και όμαλή αφήγηση δίνει στο όδοιπορικό του ό συγγραφέας όλη τή έσωτερική του αίσθητική συγκίνηση από τό αντίκρουσμα του πατρικού του σπιτιού και τήν έπαφή του μέ τό χώμα τών προγόνων του. Οι ζωντανές του εικόνες σου αφήνουν μιά πολύ πικρή γεύση αναπολώντας τίς Έλληνικές γειτονιές στήν Μικρασία.

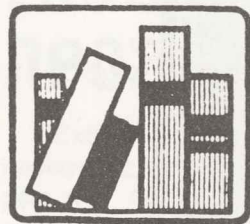
Η κ. ANNA ΒΟΥΡΒΟΥΛΗ-ΝΕΡΟΥΤΣΟΥ έγραψε τό βιβλίο «ΘΕΛΩ-ΜΠΟΡΩ» και τό προσφέρει μέ πολλή αγάπη στους νέους γιά νά τούς βοηθήσει ν' άποκτήσουν δυνατή θέληση, που είναι ή βάση γιά τήν άπόκτηση του όποιουδήποτε στόχου τους.

Τό πολύτιμο αυτό βιβλίο γραμμένο σέ στρωτή δημοτική γλώσσα, σέ ολόσωστη διάταξη τής ύλης και άψογο εκφραστικό ύφος, αϊχμαλωτίζει από τήν άρχή ως τό τέλος τό ένδιαφέρον του αναγνώστη.

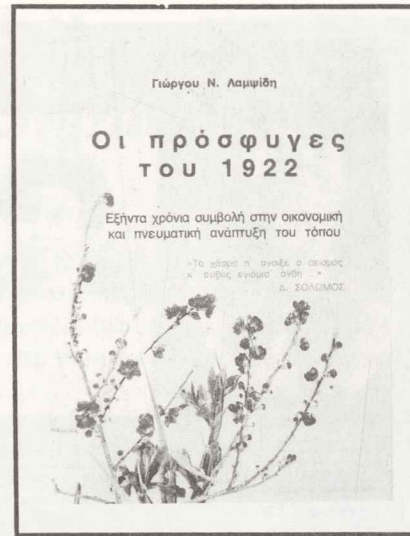
Μέσα στίς 109 σελίδες του «ΘΕΛΩ-ΜΠΟΡΩ» ή συγγραφέας ύποδεικνύει στους νέους τόν τρόπο μέ τόν όποιο θ' άποκτήσουν θέληση, αυτοκυριαρχία, και πίστη στον έαυτό τους γιά νά ξεκινήσουν μέ θάρρος τήν κάθε τους δημιουργική προσπάθεια.

Τό βιβλίο «ΘΕΛΩ-ΜΠΟΡΩ» μέ τήν αξιόλογη εμφάνιση και τό ακόμη πιό αξιόλογο περιεχόμενο του, πρέπει νά διαβαστεί από κάθε άτομο που θέλει νά γνωρίσει τόν έαυτό του.

Θερμά συχαρητήρια γιά τήν ώραία προσπάθεια.



«ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΤΟΥ 1922» ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΑΜΨΙΔΗ



Συνηθίζεται σέ κάθε επέτειο (ιδίως όταν αυτή άφορά σ' ένα σημαντικό σταθμό τής νεώτερης Ιστορίας μας) νά κυκλοφορεί κάποιο άναμνηστικό φυλλάδιο ή βιβλίο-κάτι πανηγυρικό έν πάση περιπτώσει.

Κι' άφου φέτος κλείνουν 60 χρόνια από τότε, από τήν άλησμόνητη εκείνη Μικρασιατική Καταστροφή, που σημάδεψε τήν πορεία του Έθνους μας και άλλαξε τήν μορφή και τήν σύσταση του Έλλαδικού χώρου προς τό καλύτερο, έπόμενο ήταν νά δώσουν τό δικό τους «παρών», μέ τόν δικό τους τρόπο, οι πνευματικοί άνθρωποι του δικού «μας» χώρου, του Προσφυγικού.

Ηδη, από τόν Αύγουστο και δώθε είδαν τό φώς τής δημοσιότητας 3 Βιβλία (αυτά έχουμε ύπόψη μας και πιθανόν νά κυκλοφόρησαν κι' άλλα) γραμμένα και φροντισμένα από Πρόσφυγες τών Άλησμόνητων Πατρίδων του Έλληνισμού τής Ανατολής. Τό ένα, είναι γραμμένο από τήν κ. Ισ. Σικιριδη-Μαλόβρουβα, είναι πεζό και φέρνει τόν τίτλον «ΜΙΚΡΑΣΙΑ», τό άλλο, είναι γραμμένο από τήν κ. Καλ. Κολιοπούλου-Γρίβα, είναι Ποιητική Συλλογή, και φέρνει τόν τίτλο «ΑΠΟΚΑΪΔΑ». Τό τρίτο τώρα, αυτής τής σειράς, άνήκει στον πολύ γνωστό στους Άθηναίους πνευματικούς και Δημοσιογραφικούς κύκλους Πόντιο κ. Γιώργο Λαμψίδη. Σέ παρένθεση σημειώνουμε, ότι οι παραπάνω δυό κυρίες προέρχονται από τήν πανέμορφη νύμφη τής Ίωνίας, τήν Σμύρνη.

Ό κ. Γ. Λαμψίδης, λοιπόν, γιά όσους δέν τόν γνωρίζουν είναι Δημοσιογράφος κατά κύριο επάγγελμα, μέ πολλές και καλές δημοσιογραφικές έπιτυχίες. Άνήκει στον Δημοσιογραφικό Όργανισό Λαμπράκη και τό όνομα του περιλαμβάνεται στο έπιτελείο του μοναδικού στο είδος του περιοδικού «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ», ειδικευμένος, κατά πλειστον, σε άγροτικά θέματα.

Παράλληλα όμως μέ τήν Δημοσιογραφία ό κ. Λαμψίδης άσχολείται μέ πάθος και συνέπεια και μέ τήν Λογοτεχνία. Στο ένεργητικό του: Τραγούδια του Πόντου, θεατρικά Ποντιακά Σκέτς, τό δίτομο έργο του «ΤΟΠΑΛ-ΟΣΜΑΝ», βραβευμένο από τήν «ΕΣΤΙΑ Ν. ΣΜΥΡΝΗΣ», μεταφράσεις ξένων έργων κ.α.

Επομένως, έχουμε νά κάνουμε μέ άνθρωπο που άσχολείται μέ τό γράψιμο και γιά βιοποριστικούς λόγους και από μιά έσωτερη πνευματική παρόρμηση.

Τώρα, μ' άφορμή τήν 60ή επέτειο από τήν Μικρασιατική Καταστροφή, μάς «χαρίζει» τό νέο του Βιβλίο, που φέρνει, τόν τίτλο: «ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΤΟΥ 1922» και τόν χαρακτηριστικό ύπότιτλο: «60 χρόνια συμβολή στην οικονομική και πνευματική ανάπτυξη του τόπου». Όπως γίνεται δέ αντίληπτό και από μόνη τήν άνάγνωση του τίτλου του βιβλίου του ό αναγνώστης του προειδεάζεται τι τό θά διαβάσει. Πράγματι, ό κ. Λαμψίδης πραγματεύεται μ' ένα έντελώς πειστικό τρόπο ένα θέμα, που άξίζει κανείς νά τό μελετήσει και νά άντλήσει άπ' αυτό χρήσιμα και πολύτιμα συμπεράσματα του τι έδωσε και σέ ποιό βαθμό συνέβαλε στήν πρόοδο του τόπου τό Προσφυγικό στοιχείο από τήν εγκατάσταση του στήν νέα του Γή-Πατρίδα και δώθε.

Όσο κι' άν μπορεί νά λεχτεί έγωϊστικό, τό ότι οι πρόσφυγες άναμόρφωσαν κυριολεκτικά τήν Ελλάδα μέ τόν έρχομό τους, τουτο είναι μιά πραγματικότητα, που κανείς, (όσο κακόπιστος κι' όσο προσφυγομάχος κι' άν είναι) δέν μπορεί νά τήν άρνηθεί. Οι πρόσφυγες, διωγμένοι και κατατρεγμένοι, γυμνοί και πεινασμένοι, βρήκαν άπάγκιο στήν Μητέρα Ελλάδα και σάν πρώτο μέλημά τους, μετά άφ' ότου συνήλθαν από τά τόσα και τόσα χτυπήματα τής Μοίρας, ήταν νά ριχτούν μέ τά μούτρα, που λέει ό λόγος, στον άγώνα γιά τήν έπιβίωση, τήν δημιουργία, τήν προκοπή-δική τους και του τόπου.

Έτσι, χάρη στίς άρετές του (έργατικής-δημιουργικής-πρόδοξ-νοικοκυρεμένο πνεύμα-πίστη στον Θεό και τήν Πατρίδα-καρτερία και ψυχική δύναμη) οι Πρόσφυγες τών Χαμένων Πατρίδων τής Ανατολής, όπου κι' άν εγκαταστάθηκαν πρόκοψαν!.. Οι προφητικοί λόγοι του Μεγάλου Βενιζέλου στή Βουλή τό 1928 (.....άν σκεφθώμεν, κύριοι, τό ύπέροχον άνθρωπινον ύλικόν, από τόν όποιον συντίθεται ό πληθυσμός



Φωτογραφία από τόν έξώφυλλο του Περιοδικού «ΚΡΙΚΟΣ».

Η ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟΝ «ΚΡΙΚΟ»

Μ' ΕΝΑ 8σέλιδο άφιέρωμα στα 60 χρόνια τής Μικρασιατικής Καταστροφής κυκλοφόρησε τό 334ο τεύχος του περιοδικού «ΚΡΙΚΟΣ». Τό άφιέρωμα περιέχει κείμενα του άρχισυντάκτη, του δημοσιογράφου Χρυσοστόμου Κακουλίδη, του Γεν. Γραμματέα τής Ακαδημίας Γιάννη Θεοδωρακόπουλου, του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, του Ηλία Βενέζη, του Νέστορα Μάτσα, του Τζών Βεινόνγλου, άποσπάσματα από τό ποίημα του Κ. Παλαμά «Τό τραγούδι τών προσφύγων» και από τό άφιέρωμα του Τζών Βεινόνγλου στήν Μ. Ηχώ «Νά θυμόμαστε και Νά θυμίζουμε» (φ. Σεπτ. 82) και πολλές φωτογραφίες.

Τό περιοδικό «ΚΡΙΚΟΣ» τυπώνεται στο Λονδίνο και κυκλοφορεί χάρη τών αποδήμων Έλλήνων εκτός από τήν Άγγλία, στήν Αίγυπτο, τήν Αύστραλία, τήν Ανατολική Αφρική, τό Βέλγιο, τή Βραζιλία, τή Γαλλία, τίς ΗΠΑ, τήν Ιταλία, τόν Καναδά, τήν Κύπρο κ.λ.π.

Στή φωτογραφία τό έξώφυλλο του περιοδικού μέ παλιά γκραβούρα τής Νέας Έφέσου.

αυτός, δυνάμεθα νά είμεθα βέβαιοι, ότι ή Έλλάς, μέ τήν σημερινήν σύνθεσιν του λαού της, δύναται ν' άνεμίξει μετ' έμπιστοσύνης εις τό μέλλον...») βγήκαν πέρα γιά πέρα άληθινοί, διότι όπου πάτησε τό προσφυγικό στοιχείο έδωσε νέα, δημογενική, πνοή και ζωντάνια. Η άξιούνη του Προσφυγικού στοιχείου, σ' όλους τούς τομείς τής ανθρώπινης δραστηριότητας, είναι κάτι τό καταπληκτικό. Τόσο στήν πρωτεύουσα, όσο και στα λοιπά διαμερίσματα τής Χώρας, όπου είναι εγκατεστημένο τό προσφυγικό στοιχείο, πήρε άριστα κοινωνικής και επαγγελματικής προόδου. Αλλά και πέραν αυτού, οι πρόσφυγες διέπρεψαν και στα Γράμματα. Πολλά ήχηρά όνόματα τών Γραμμάτων μας ανήκουν στους πρόσφυγες.

Αυτήν, λοιπόν, τήν πολύπλευρη και πολυποικιλη δραστηριότητα τών Προσφύγων τών Χαμένων Πατρίδων τής Ανατολής, μέ πλήθος στατιστικών στοιχείων μέ παράθεση όνομάτων, μέ αντιπροσωπευτικές εικόνες, και τέλος, μέ μιά πλούσια βιβλιογραφία, παρουσιάζει μέ τό νέο του βιβλίο ό συμπαθής και άξιος αυτός συμπατριώτης μας, ό κ. Γιώργος Λαμψίδης. Μοναδικός στο είδος του (ας μη ξεχνάμε ότι τό πανηγυρικό άφιέρωμα του «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» στα 50χρονα τής Μικρασιατικής Καταστροφής είναι δημιούργημά του), μέ άφορμή τά 60χρονα τώρα τής ίδιας έπετείου μάς δίδει άλλο, καταδικό του, άφιέρωμα στήν Προσφυγική άξιούνη.

Χωρίς νά θέλουμε νά υποτιμήσουμε τήν προσπάθεια και τήν προσφορά τών άλλων αδελφών μας Προσφύγων πνευματικών ανθρώπων του καιρού μας, είμαστε, ωστόσο, ύποχρεωμένοι νά επιμεινουμε στον χαρακτηρισμό μας (μοναδικός στο είδος του) γιά τόν συμπατριώτη μας κ. Γ. Λαμψίδη. Οπότε, αιδώομνητά μάς έρχεται στα χείλη μας: εύγε, κ. Λαμψίδη, γιά τήν τόσο ώραία και τόσο πρωτότυπη αυτή εργασία σου!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ



Σελίδες από την πολυτελέστατη έκδοση-αφιέρωμα στη Σμύρνη.

60 χρόνια χαμένες Πατρίδες, μέσα σ' ένα λεύκωμα

Και πώς νά χωρέσουν; Κι' όμως χώρεσαν όλες, κι' όλα: Και η Μίλητος, κι' η Σμύρνη, κι' ο Πάγος, κι' ο Μέλης, και το Κορδελιό, κι' ο Μπουρνόβας, και τα Μουδανιά, κι' ο Μπουτζός και το Κοκαργυαλί κι' η Μπέλλα Βίστα, και το Σεβντίκιοι, και το Καρατάσι, κι' ο Φραγκομαχαλάς, κι' οι άθλητές, κι' ο ιππόδρομος, κι' η Πούντα, κι' η «Αμάλθεια»...

Όλα σ' ένα λεύκωμα. Ένα λεύκωμα μνήμης και αγάπης.

Πάλι ο Τζών Βεινόνγλου τόκανε το θαύμα του, δουλεύοντας έναν ολόκληρο χρόνο.

Με την ανεκτίμητη βοήθεια-ήθική και υλική-της ασφαλιστικής εταιρίας «Ίντεραμερικαν» που χρηματοδότησε την θαυμαστή αυτή έκδοση, σέ χαρτί πολυτελείας, που έφεραν από την Γαλλία.

Με ένα επίτελο από επίλεκτους, ανθρώπους-τόν διευθύνοντα σύμβουλο της Έταιρίας κ. Δημήτρη Κοντομηνά, τόν συγγραφέα και διαφημιστή της κ. Νίκο Δήμου, τόν κ. Μάνο Έλευθερίου, τόν κ. Κώστα Κωτούλα, και άλλους, έπετελέσθη ένα θαύμα.

Μιά έκδοση πολυτελέστατη και αφάνταστης ποιότητας που θα την ζήλευαν και οι καλύτεροι έκδοτικοί οίκοι της Ευρώπης.

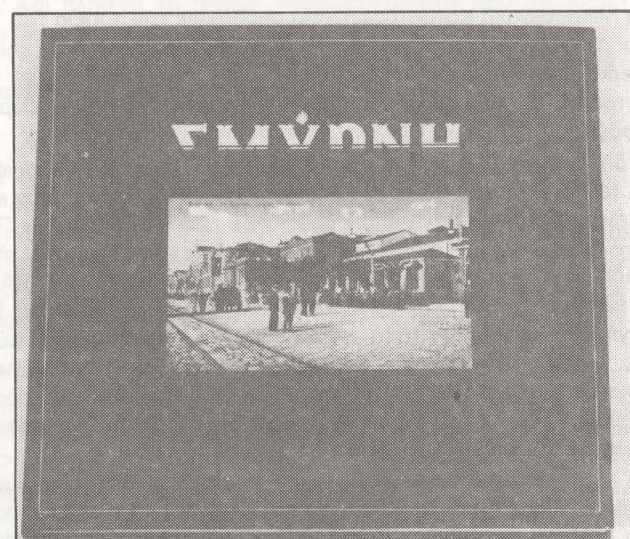
Όμως πέρα από αυτό. Το άρωμα που αποπνέει, την σμυρναϊο-λατρεία, την σμυρναλιά, αυτά μόνο ο Βεινόνγλου θα μπορούσε νά τα συνθέσει. Κι' εκεί είναι η αξία του βιβλίου τούτου: ότι δεν αρκείται σέ μιά απλή, παράταξη εικόνων μόνον, αλλά βασιζεται και ξεκινάει, από τόν λόγο. Και σέ τούτο διαφέρει από ένα κοινό λεύκωμα γιατί πιά αυτό είναι καθαρά ένας τόμος και μάλιστα μέ αξιώσεις.

Εύγε στόν σύμβουλο έκδόσεως, που κατάφερε και συντόνισε, και συνέδεσε την επιλογή του υλικού.

Δέν ήταν εύκολη δουλειά. Και μόνον οι ύπογραφες προκαλούν δέος: Γιώργος Σεφέρης, Κώστας Καβάφης, Όδυσσεάς Έλύτης, Παναγιώτης Κανελλόπουλος, Lawrence Durrell, Άγγελος Σικελιανός, Κοσμάς Πολίτης, Γιάννης Χατζίνης, Πάνος Βαλαμιάκης, Λουκιανός, Καλλιρόη Παρρέν, Σπύρος Μελάς, Παύλος Παλαιολόγος, Κωστής Παλαμάς, Ήλιος Βενέζης, Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος, Διονύσιος Σολωμός, Γιώργος Αθάνας, Θανάσης Πετσάλης - Διομήδης, Κώστας Αθάνας, Ίωάννα Τσάτσου, Χρήστος Σολομωνίδης...

Όλοι και όλα γιά τή Σμύρνη! Τά πάντα αποπνέουν Σμύρνη!

Αυτήν την άναπνοή, έκλήθησαν νά θαυμάσουν και νά όσφραν-θούν και οι καλεσμένοι δημοσιογράφοι στό Ξενοδοχείο της Μεγάλης Βρετανίας, στις 16 Νοεμβρίου. Σέ μεγάλη δεξίωση,



Τό εξώφυλλο του Λευκώματος

έγινε ή παρουσίαση του λευκώματος. Μίλησαν πολλοί. Κι' ο κ. Κοντομηνάς, κι' ο κ. Δήμου, κι' ο κ. Βεζυργιάννης ο πρόεδρος μας, καλεσμένος του Τζών (όπως και ολόκληρο τό Δ.Σ. της Ένωσης) και φυσικά ο ίδιος ο Τζών, που τόνισε ανάμεσα στά τόσα που είπε, πώς τό πνεύμα της Σμύρνης και τών ανθρώπων της δέν χωρεί σέ 200 σελίδες. Ένα πνεύμα καθαρά ιωνικό, ύλοζωικό: Καλοδουλε-τής ο σμυρνιός, καλός νοικοκύρης κι' οικογενειάρχης, αλλά και άνοιχτόκαρδος γλεντζές, καλοφαγάς, καλοποιτής και καλογυναι-κός. Κι' η σμυρνιά, όχι μόνο όμορφη, άφράτη και νοικοκυρά. Άλλά κι' έξυπνη. Ήξερε ν' αγαπάει τόν άντρα της αλλά και μέ τούς ίμερους και τόν έρωτισμό της και ιδίως τό μυαλό της γίνονταν αφέντρα του αφέντη της και βασίλισσα του σπιτιού.

Άλλά δέν ήταν μόνο οι όμιλίες. Ήταν ότι μετά από τό λεύκωμα, άκολούθησε σμυρναϊκός μπουφές: σμυρναϊκά σουτζου-κάκια μέ πράσινες έλιές τσακιστές κολυμπητές, νίτικα, τζιεράκια μέ σαβόρι, μύδια ξυδάτα, άρνάκι, κουκουναρία και κουραντί, μέ πληγούρι, πορπετίτσες, όμελετάκια, κρέπες μέ κιμά, μυαλουδάκια - σάντουιτς μέ ψωμάκια βουτηγμένα σέ χοιρινό ζουμί και παναρισμέ-να, σβίγγοι κ.λ.π. κ.λ.π. Σμυρναϊκή κουζίνα, και μυρωδιές της νεότητας. - «Νά πού ο δρόμος γιά τή μνήμη δέν περνά μόνο από τή καρδιά» άκούστηκε νά λέει μιά γνωστή δημοσιογράφος (ή Έλένη Μπίστικα, γόνος της Σμύρνης κι' αυτή, της οικογενείας Κατραμο-πούλου). Και ποιός δέν ήταν παρών! Ό Γιώργος Μυλωνάς, που τόν πήραν τά κλάμματα όταν είδε τόν έαυτό του μέ τή στολή του ποδοσφαιριστή του Απόλλωνα. Οι καθηγητές Γιώργος Τενεκίδης και Κώστας Δεσποτόπουλος, ο Μανώλης Άνδρόνικος, και άλλοι κι' άλλοι...

... Πόσο θά εύχόμαστε, προτού γιορτάσουμε τά 70 χρόνια Μνήμης τών άλησμόνητων Πατρίδων, νά γιορτάζαμε την συμπλήρωση της τελευταίας σελίδας του Λευκώματος:

Σμύρνη- Έλληνική!

Έλλη Σολομωνίδου-Μπαλάνου

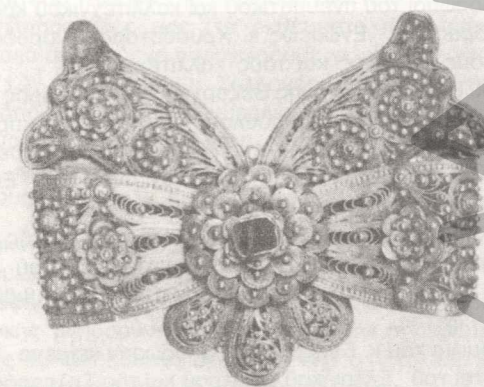
Στό βυζαντινό Μουσείο: ΕΚΘΕΣΗ ΚΕΙΜΗΛΙΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Έκθεση μέ κειμήλια από τή Μικρασία, που έφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες, όργανώθηκε από τό Βυζαντινό και Χριστιανικό Μου-σείο της Άθήνας, μέ τή συμπράταση του Υπουργείου Πολιτι-σμού και Έπιστημών χάρις στό θερμό ενδιαφέρον της Υπουργού κυρίας Μελίνας Μερκούρη.

Η έκθεση είχε σάν στόχο πρώτα νά παρουσιάσει στό εύρύτερο κοινό μερικά έργα τέχνης, τρανά δείγματα της επιβίωσης της καλλιτεχνικής παράδοσης του Βυζαντίου στους υπόδουλους Έλληνες... και ύστερά νά έπισημανθεί ή εύσέβεια και ή στοργή γιά τά έργα της έκκλησιαστικής και γενικά της πολιτιστικής κληρονομι-ας τών προσφύγων, που μέσα στόν κατατρεγμό και τήν καταστροφή είχαν τό ψυχικό σθένος νά περισώσουν τά κειμήλιά τους και νά τά μεταφέρουν στή μάνα Έλλάδα, σημειώνει ο Διευθυντής του Μουσείου κ. Παύλος Λαζαρίδης.



Θυμιάτο (κασιό), 1810



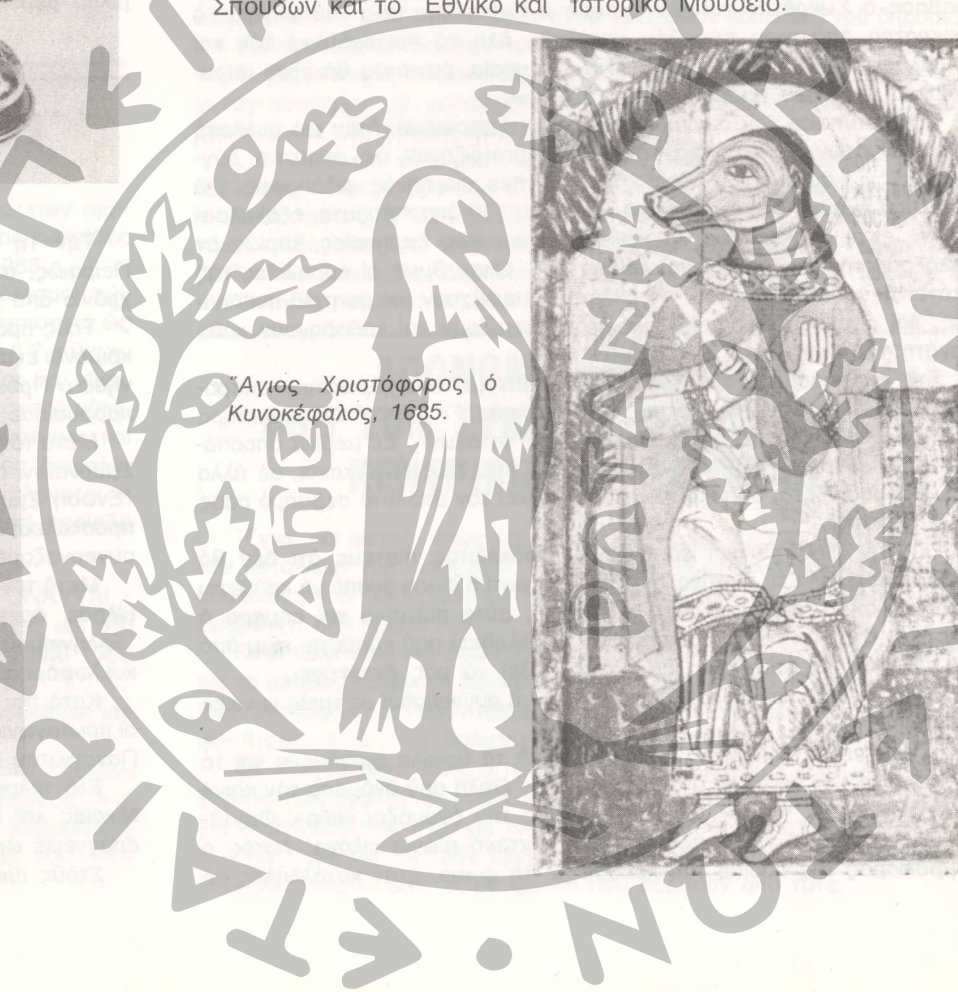
Πόρπη 19ου αϊ.



Παναγία ή «Έπίσκεψις», ψηφιδωτή εικόνα 13ου - 14ου αϊ. Από τήν Τρίγλεια της Μ. Άσίας (Ναός Αγίου Βασιλείου).

Στήν έκθεση που λειτουργήσε όλο τό Δεκέμβριο στίς αίθουσες του Βυζαντινού Μουσείου είχαν έκτεθει 236 εκθέματα: Εικόνες βυζαντινές και μεταβυζαντινές, χειρόγραφα, έντυπα, βιβλία, κεραμικά, υφάσματα. Στά τελευταία περιλαμβάνονταν τά άρχιερα-τικά άμφια (άρχιερατικός σάκκος, έπιγονάτιο, έπιμανίκια, ώμοφό-ριο) του Έθνομάρτυρα Μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσοστόμου και σημαία του Έλληνικού Λιμεναρχείου Σμύρνης, τήν όποία Έλληνας ναύτης έφερε στήν Έλλάδα τό 1922.

Πρέπει νά σημειωθεί ότι ένα μεγάλο μέρος τών εκθεμάτων παραχώρησε τό Μουσείο Μπενάκη, τό Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών και τό Έθνικό και Ιστορικό Μουσείο.



Άγιος Χριστόφορος ο Κυνοκέφαλος, 1685.

ΙΩΝΕΣ ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΕΣΟ

“Ο,τι είναι ό “Ομηρος γιά τήν ποίηση είναι ό ‘Ηράκλειτος γιά τή φιλοσοφία. “Έχει τό κάλλος και τό δυναμισμό του “Ομηρου και αποτελεί μία ξεχωριστή προσωπικότητα. “Αν και συναντούμε πάνω του επιδράσεις προγενεστέρων φιλοσόφων, και έπηρεάσθηκαν άπ’ αυτόν μεταγενέστεροι, ώστόσο ό ‘Ηράκλειτος δέν βρίσκεται σέ στενή σύνδεση και άλληλουχία μέ κανένα. Γεννήθηκε στήν “Εφεσο τό 540 π.Χ. και ήταν βασιλικής καταγωγής.

Η ΖΩΗ ΤΟΥ

‘Από μικρό παιδί, ό ‘Ηράκλειτος, έντυπωσιάζει γιά τήν εύφύια του. Σέ μεγαλύτερη ηλικία κρίνει ότι δέν θά μπορούσε νά συμβιβαστεί μέ κοινωνικοπολιτικές καταστάσεις, γι’ αυτό παραχωρεί τά βασιλικά του προνόμια στον άδελφό του και άποσύρεται άπό τήν κοινωνική ζωή.

‘Αποποιείται τίς βασιλικές τιμές τής ‘Εφέσου, αλλά τελικά κερδίζει τήν άθανασία, γιατί συγκαταλέγεται ανάμεσα στίς μεγαλύτερες πνευματικές μορφές όλων τών εποχών.

Στήν άρχή άποσύρεται στό ιερό τής ‘Εφέσιας ‘Αρτέμιδας. Αυτό τό ιερό είναι άπό τά μεγαλύτερα οικοδομήματα όλης τής ‘Ιωνίας μέ πολλούς επισκέπτες. ‘Εκεί δέ βρίσκει τήν ήσυχια πού έπιθυμεί - λέγεται μάλιστα πώς άποστρεφόταν τό πλήθος - και τελικά τό εγκαταλείπει γιά νά ζησει στήν έξοχή σάν έρημίτης.

Σέ ηλικία 60 έτών άρρωσταίνει βαριά άπό ύδρωπικία και άναγκάζεται νά κατέβει στήν “Εφεσο, όπου και πεθαίνει.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

Στή φιλοσοφία δέν είχε κανένα δάσκαλο, ίσως όμως νά άκουσε μαθήματα άπό τόν Ξενοφάνη. Βαθιά έπηρεασμένος άπό τίς διδασκαλίες τής Μιλήσιας Σχολής, και κυρίως άπό τόν ‘Αναξίμανδρο και τόν ‘Αναξίμενη, ή φιλοσοφία του έχει τά γενικά χαρακτηριστικά τής ιωνικής φιλοσοφίας.

Μαθητής του άναφέρεται ότι ύπήρξε ό Κρατύλος, πού άργότερα έγινε ό πρώτος δάσκαλος του Πλάτωνα στή φιλοσοφία. Πρός τιμή του ό Πλάτωνας έγραψε ένα διάλογο πού τόν όνόμασε «Κρατύλος».

‘Ο ‘Ηράκλειτος συνέγραψε σύγγραμμα στό όποιο συγκεντρώσε τήν φιλοσοφία του. Σ’ αυτό έδωσε τόν τίτλο «Περί Φύσεως». ‘Ο τίτλος αυτός είναι έπινόηση του ‘Αναξίμανδρου και χρησιμοποιήθηκε άπ’ όλους τούς προσωκρατικούς φιλοσόφους.

Τό σύγγραμμα του ‘Ηράκλειτου ήταν δυσνόητο. Λέγεται πώς όταν τό διάβασε ό Σωκράτης και τόν ρώτησε ό Εύρυπίδης πώς του φάνηκε, ό Σωκράτης άπάντησε πώς δέν κατάλαβε όλο τό περιεχόμενό του και συμπλήρωσε: «“Όσα κατάλαβα είναι σπουδαία, συνεπώς θά είναι σπουδαία και όσα δέν μόρεσα νά κατάλάβω».

‘Η διατύπωση του συγγράμματος ήταν άφοριστική, ήταν μία συλλογή άποφθεγμάτων μέ πλούσιο νόημα. Χαρακτηριζόταν ως σκοτεινό σύγγραμμα, γι’ αυτό και ό ίδιος έπονιάσθηκε σκοτεινός φιλόσοφος. Γιά μäs, πού έχουμε στή διάθεσή μας περίπου 130 άποσπάσματα, εξακολουθεί νά είναι δύσκολο και νά επιδέχεται ποικίλες έρμηνείες, κυρίως άν αλλάζουμε τήν σειρά τών άποσπασμάτων. “Όλες όμως οι έρμηνείες τής σκοτεινής φιλοσοφίας του ‘Ηράκλειτου, περιέχουν μία γοητεία πνεύματος, και άκτινοβολούν πολύ φώς ώστε φωτίζουν και καθοδηγούν κάθε έργάτη του πνεύματος.

Στά άποσπάσματα πού σώζονται διακρίνομε ένα χαρακτήρα ύπεροπτικό πού περιφρονεί ή ύποτιμά τούς πολλούς. Γι’ αυτόν τόν χαρακτήρα του ίσως νά εύθύνεται και ή βασιλική του καταγωγή. Σέ μερικά άποσπάσματα μισεί τούς πολλούς ανθρώπους και λέει πώς είναι κακοί, σέ άλλα πάλι παρουσιάζεται δημοκράτης και διδάσκει τόν άπόλυτο σεβασμό προς τούς νόμους.

Γιά τήν έπιστημονική έρευνα, ό ‘Ηράκλειτος πίστευε ότι δέν θά μάθομε ποτέ όλα τά μυστικά τής Φύσεως γιατί ή Φύση αγαπά νά κρύβεται («Φύσις κρύπτεσθαι φιλεί»). Πραγματικά, αυτό πιστεύει και σήμερα ή έπιστήμη ότι, όσο και άν προσπαθούμε, ή άλήθεια πού κρύβεται πίσω άπό τήν ύλη και τά φαινόμενα θά εξακολουθεί νά μäs διαφεύγει.

‘Η φιλοσοφία του ‘Ηράκλειτου μπορεί νά συνοψισθεί σέ τρεις γενικές προτάσεις:

‘Υπάρχει μία θεμελιακή άρχή πίσω άπό τά ποικίλα φαινόμενα και τά άντικείμενα. ‘Η πρόταση αυτή άνήκει στον Θαλή πού όνόμασε τήν κοινή άρχή τών όντων «νερό». ‘Ο ‘Ηράκλειτος τήν όνομάζει «πύρ». Φαντάσθηκε τόν κόσμο νά μοιάζει μέ μία ζωντανή αίωμία φλόγα. Αυτός ό συμβολισμός τής ούσίας του κόσμου μέ τή φωτιά, ήταν κατάλληλος σέ

συνδυασμό μάλιστα μέ τίς άλλες δυό βασικές προτάσεις τής φιλοσοφίας του πού θά δούμε παρακάτω. Συγκεκριμένα λέει: «έκ πυρός γάρ πάντα και εις πύρ πάντα τελευτά» και «πυρός τε άνταμοιβή τά πάντα και πύρ άπάντων όκωσπερ χρυσού χρήματα και χρημάτων χρυσός». ‘Από τή δεύτερη πρόταση φαίνεται ότι μέ τό πύρ συμβόλιζε τήν ούσία του κόσμου. Δέν είναι τό πύρ ή ούσία αυτή καθαυτή.

‘Ο W. Heisenberg, βραβείο Νόμπελ τής Φυσικής, και άπό τούς θεμελιωτές τής Κβαντικής Φυσικής, γράφει: «...ή σύγχρονη Φυσική πλησιάζει πάρα πολύ στή διδασκαλία του ‘Ηράκλειτου. “Αν άντικαταστήσει κανείς τή λέξη «πύρ» μέ τή λέξη «ένέργεια», τότε μπορεί νά θεωρήσει τίς άποφάνσεις του ‘Ηράκλειτου σχεδόν λέξη προς λέξη, σάν έκφραση τής σύγχρονης άντίληψής μας». Πραγματικά, γνωρίζομε ότι ύπάρχει μία άντιστοιχία μεταξύ ύλης και ένέργειας και ή μία μπορεί νά μετατρέπεται στήν άλλη.

‘Η δεύτερη βασική πρόταση τής φυσικής φιλοσοφίας του ‘Ηράκλειτου είναι ότι ό κόσμος οικοδομείται άπό μία δυναμική ίσορροπία τών άντιθέτων. ‘Υπάρχει, λέει, μία άφανής άρμονία - πού είναι άνώτερη άπό τή φανερή - και ή όποια προέρχεται άπό μία διαρκή συνύπαρξη τών άντιθέτων. Συμφιλίωση τών άντιθέτων συνεπάγεται καταστροφή. ‘Η γένεση προκύπτει άπό τόν πόλεμο, τή φιλονικία, τή δυναμική ένότητα τών διαφορών. ‘Από δώ δημιουργείται ή ζωή, ή δύναμη, τό σφρίγος του κόσμου. Και αυτή άκριβώς ή κατάσταση είναι ή ούσία τής πραγματικότητας πού συμβολίζεται μέ τό πύρ στή φιλοσοφία του έφέσιου σοφού.

‘Η τρίτη, τέλος, βασική πρόταση είναι ότι όλα τά αίσθητά βρίσκονται σέ διαρκή και αδιάληπτη κίνηση και μεταβολή. “Όλα αλλάζουν διαρκώς, «τά πάντα ρεί». Αυτή ή διαρκής μεταβολή δέν επιτρέπει άκριβολογικό όρισμό και άκριβή μέτρηση τών μεγεθών. Και αυτή ή πρόταση είναι άπολύτως άποδεκτή άπό τή σημερινή έπιστήμη. Πραγματικά, ή Κβαντική Φυσική διδάσκει ότι δέν μπορούμε νά μετρήσουμε μέ άκρίβεια τά φυσικά μεγέθη, π.χ. τήν όρμη και τή θέση ενός σωματίου. Μόνο γιά πιθανότητες μπορούμε νά συζητούμε και όχι γιά άκρίβειες, σύμφωνα μέ τή διδασκαλία του ‘Ηράκλειτου γιά διαρκή μεταβολή.

“Αν λοιπόν ψάξομε στά βάθη του χρόνου, θά βρούμε ότι ό πανανθρώπινος πολιτισμός γεννήθηκε στήν ‘Ελληνική ‘Ιωνία, και μάλιστα σέ έποχή πού οι πίο πολιτισμένοι σημερινοί λαοί βρίσκονταν ακόμη σέ πρωτόγονη κατάσταση. Τά θεμέλια πού έθεσαν οι πρόγονοί μας, είναι τόσο στέρεα, ώστε όχι άπλώς άντέχουν στή δοκιμασία του χρόνου και τών έρευνών, αλλά όλη ή μετέπειτα έπιστήμη μέχρι σήμερα, έχει άποκαλύψει μόνο ένα μικρό μέρος άπό τό μεγαλείο πού περιέχουν.

I.N. ΚΑΛΙΟΝΤΖΗΣ

‘Εκδήλωση ‘Ενώσεως Σμυρναίων Νικαίας και Πειραιώς

Τήν 1η Νοεμβρίου έγινε άπό τήν “Ενωση Σμυρναίων Νικαίας και Πειραιώς, στό μέγαρό της στήν Νικαία, μία ώραία εκδήλωση γιά τά 60 χρόνια άπό τήν Μικρασιατική καταστροφή, μέ όμιλεις και άπαγγελίες.

Τούς προσκαλεσμένους, μέσα στους όποιους περιλαμβάνονταν διακεκριμένοι εκπρόσωποι του πνευματικού και καλλιτεχνικού κόσμου, προσφώνησε ό Πρόεδρος τής ‘Ενώσεως κ. Χρυσόστομος Βιορρές, ό όποιος και παρουσίασε τούς όμιλητές και τούς καλλιτέχνες.

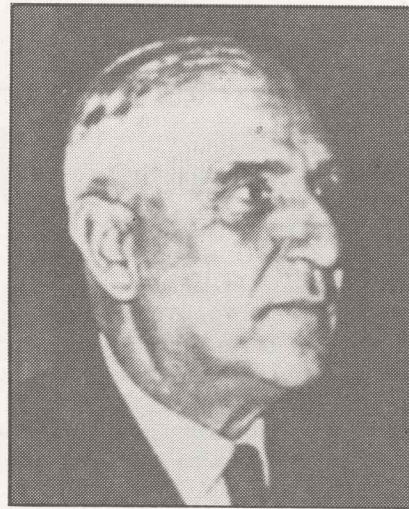
Μετά τόν κ. Βιορρέ ό κ. Τάκης Βεζυργιάννης, πρόεδρος τής ‘Ενώσεως Σμυρναίων, πού μαζί μέ τόν σύμβουλο κ. ‘Εμμ. Κάιπα εκπροσώπησαν τήν “Ενωση Σμυρναίων σ’ αυτή τήν εκδήλωση, μίλησε, χαιρετίζοντας τούς προσκαλεσμένους, σάν πρόεδρος τής «Συντονιστικής ‘Επιτροπής» τών συνεργαζομένων προσφυγικών σωματείων.

Μετά τόν κ. Βερζυγιάννη, ό κύριος όμιλητής κ. Στρατής Ευστρατιάδης, μίλησε αρκετά διεξοδικά, γιά τούς λογοτέχνες του Μικρασιατικού ‘Ελληνισμού, πού είναι τό θέμα και ό τίτλος του βιβλίου του, πού κυκλοφόρησε έφέτος.

Κατά τήν όμιλία του κ. Ευστρατιάδη απέδωσαν κείμενα ‘Ιώνων ποιητών οι πρωταγωνιστάι του ‘Ελληνικού Θεάτρου και τής Τηλεοράσεως Κα Κάκια Παναγιώτου και κ.κ. Όθνος Κωτσόπουλος και Βασίλης Παπαϊνίκας.

Στό τέλος τής εκδηλώσεως ό σύμβουλος τής ‘Ενώσεως Σμυρναίων Νικαίας και Πειραιώς, ποιητής και καλλιτέχνης κ. Γεώργιος Μετσόλης άπάγγειλε ώραίο πατριωτικό ποίημα, πού έγραψε ό ίδιος.

Στούς προσκαλεσμένους προσφέρθηκαν άναψυκτικά.



Χρήστος
Σολομωνίδης

60 ΧΡΟΝΙΑ ΧΩΡΙΣ ΣΜΥΡΝΗ 6 ΧΡΟΝΙΑ ΧΩΡΙΣ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗ

Στίς 17 Δεκεμβρίου, συμπληρώνονται κιόλας 6 χρόνια άπ’ τό θάνατο μιας άξέχαστης μορφής τής Σμύρνης: του Χρήστου Σωκρ. Σολομωνίδη, πού άφιέρωσε τή ζωή του και τό έργο του στίς μνήμες τών χαμένων πατρίδων - έγραψε περί τά 35 βιβλία, όλα σχεδόν μέ θέμα κάποια πτυχή τής Σμύρνης - τίς δόξες και τούς καύμους των...

“Όμως κατά περιεργη συγκυρία τόν Δεκέμβριο συμπληρώνονται έπίσης 50 χρόνια άπό τόν θάνατο μιας άλλης εξέχουσας μορφής του σμυρναϊκού πνεύματος: του πατέρα του, Σωκράτη Σολομωνίδη.

Μιά άλλη έκφραση τής ελληνικότητας τής Σμύρνης, ό δημοσιογράφος και δημογέρων Σωκράτης Σολομωνίδης, ταυτισμένος μέ τήν «‘Αμάλθεια» στάθηκε ό έμπνευσμένος διευθυντής της και ό πατριώτης πού έθρεψε μέ τή δημοσιογραφική φωνή του τίς έλπίδες και τήν ελληνική ιδέα σ’ όλον τόν ελληνισμό τής Μικράς ‘Ασίας. ‘Η φωνή του Σωκράτη Σολομωνίδη άπό τίς στήλες τής ‘Αμάλθειας, στή Σμύρνη μέχρι τό 1922 και στήν ‘Αθήνα γιά μερικά χρόνια άργότερα, και ή φωνή του Χρήστου Σολομωνίδη στό «Θάρρος» στή Σμύρνη, καθώς και στήν ‘Αθήνα μαζί μέ τόν άδελφό του Σπύρο Σολομωνίδη μετά τήν καταστροφή, ήταν ή προσφορά σέ ότι ύπήρξε πίο δημοσυργικό και παρήγορο στά δύσκολα εκείνα χρόνια, όπως άργότερα στό συγγραφικό και κοινωνικό του έργο.

Τό Σάββατο 11 Δεκεμβρίου, στον ιερό Ναό του ‘Αγίου Γεωργίου τής Ριζαρείου Σχολής ‘Αθηνών ή οικογενεία του τέλεσε ένα Μνημόσυνο στή μνήμη του, και μίαν εύχή, στον οικογενειακό τάφο του Σωκράτη Σολομωνίδη.

“Ας τούς θυμόμαστε πάντα μέ εύγνωμοσύνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΚΕΙΜΗΛΙΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

‘Από τή Συντονιστική ‘Επιτροπή τών Προσφυγικών Σωματείων προγραμματίστηκε μεγάλη άναμνηστική έκθεση κειμηλίων άπό τίς πατρίδες τής ‘Ανατολής, πού προβλέπεται ν’ άνοίξει τό Μαΐο του 1983.

Σκοπός τής έκθεσης είναι νά άναδειχτεί ή συνέχεια του πολιτισμού τών πατρίδων τής ‘Ανατολής (Μικρασία, Πόντος κλπ.) άπό τήν αρχαιότητα ως τό 1922, μέ ιδιαίτερο τονισμό τής περιόδου τών τελευταίων 6 ή 7 αιώνων. Σύμφωνα μέ πληροφορίες μας (τά έκθέματα προβλέπεται νά είναι, κυρίως, μουσειακά άντικείμενα παραχωρούμενα, ειδικά γιά τό σκοπό αυτό, άπό Μουσεία τών ‘Αθηνών και Συλλογές ιδρυμάτων, σωματείων και ιδιωτών. Πέρα άπό τά έπιλεγμένα κειμήλια, θά έκτεθούν χάρτες, διαγράμματα, γκραβούρες και φωτογραφίες, έτσι ώστε νά διευκολύνεται ή συσχέτιση τών κυρίως έκθεμάτων μέ τό χώρο και τή χρονική περίοδο προέλευσής τους.

Τό Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Ποντίων «ΑΡΦΟΝΑΥΤΑΙ - ΚΟΜΝΗΜΟΙ τιμώντας τή μνήμη τών άξέχαστων Πατρίδων τους και τών θυμάτων πού άφήσουν εκεί, άφιέρωσε τήν Κυριακή 7η Νοεμβρίου 1982 εκδήλωση εθνικής μνημοσύνης, μέ τό παρακάτω πρόγραμμα:

Τό πρωί στίς 10 Μνημόσυνο στό Ναό ‘Αγίου Νικολάου Καλλιθέας και μετά κατάθεση στεφάνου στό Παμποντιακό ‘Ηρώο.

Τό άπόγευμα στίς 6.30 εκδήλωση στή μεγάλη αίθουσα μέ τή Χωροδία του Σύλλογου υπό τή Διεύθυνση του Γ. Κακουλίδη, είσήγηση του Προέδρου κ. Π. ‘Αργυρόπουλου, ακολουθήσε όμιλία του Χρ. Σαμουηλίδη μέ θέμα «‘Ο ξεριζωμός τών Μικρασιτών και οι συνέπειες του στον ‘Ελλαδικό χώρο.



ΕΛΕΝΗ
ΓΛΥΚΑΤΖΗ-ΑΡΒΕΛΕΡ

Πρύτανης στήν Γαλλική ‘Ακαδημία

Μέ άπόφαση του ύπουργικού συμβουλίου τής γαλλικής κυβέρνησης, υπό τήν προεδρία του Φρανσουά Μιττεράν, διορίστηκε ή κ. ΕΛΕΝΗ ΓΛΥΚΑΤΖΗ-ΑΡΒΕΛΕΡ στή θέση του πρύτανι τής ‘Ακαδημίας Παρισίων και του καγκελλαρίου τών πανεπιστημίων και ιδρυμάτων άνώτατης εκπαίδευσης.

Στά νέα της καθήκοντα ή κ. Γλύκατζη θά ένεργεί ως κυβερνητική εκπρόσωπος του ύπουργού Παιδείας και Πανεπιστημίων στήν περιφέρεια του Παρισιού, μέ κρατική δικαιοδοσία σ’ όλους τούς βαθμούς τών εκπαιδευτικών οργάνων και ιδρυμάτων γιά όλα τά θέματα διοικητικής και έπιστημονικής φύσης.

Σημειώνεται ότι είναι ή πρώτη γυναίκα έπιστήμων πού τοποθετείται σέ τέτοια θέση.

Γεννημένη στό Βύρωνα άπό γονείς Μικρασιάτες ή κ. Γλύκατζη σπούδασε στή φιλοσοφική σχολή του Πανεπιστημίου ‘Αθηνών. Μετά τήν συνεργασία της μέ τό Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών τής Μ. Μερλιέ, έφυγε γιά μεταπτυχιακές σπουδές στή Γαλλία.

Τό 1976 εξέλεγη πρόεδρος του Πανεπιστημίου Παρίσι 1 (Πάνθεον, Σορβόννη). Μετά τήν προεδρική της θητεία έγινε και είναι άντιπρόεδρος του Οίκου ‘Ανθρωπίνων ‘Επιστημών και του Συμβουλίου προσανατολισμού του Κέντρου Ζώρζ Πομπιντού - Μπομπούρ. ‘Η κ. ‘Ελένη Γλύκατζη-‘Αρβελέρ είναι άπό έτών επίτιμο μέλος τής “Ενωσης Σμυρναίων.

ΛΟΥΡΙΔΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

Δημιουργήθηκε κοινωφελές ίδρυμα μέ τήν έπωνυμία «Λουρίδειο “Ιδρυμα - Μνήμες τής Πόλης». ‘Η περιουσία του ιδρύματος αποτελείται άπό 3.000.000 δρχ. πού προσέφερε ό ίδρυτής ‘Ορέστης Λουριδής. Σκοπός είναι ή μέλετη του βυζαντινού πολιτισμού και ειδικά του δημόσιου και ιδιωτικού βίου, ιδιαίτερα κατά τούς τελευταίους αιώνες, του ‘Ελληνισμού τής Κωνσταντινουπόλης, ώστε νά διατηρηθούν στή μνήμη τών μεταγενεστέρων οι παραδόσεις, τά ήθη - έθιμα και τά πολιτιστικά έπιτεύγματα τής έποχής εκείνης.

Στήν διοίκηση είναι οι: ‘Ορέστης Α. Λουριδής, ιδρυτής - ισόβιος πρόεδρος, ‘Αλεξάνδρα συζ. Γ. Μαντζουλίνου, α’ άντιπρόεδρος, Σymeών Μ. Παλιόπουλος, β’ άντιπρόεδρος, Δημήτρης Π. Μάνος, γενικός γραμματέας, ‘Αθανάσιος Κ. Μαρκόπουλος ταμίας, Κορηήλιος Χ. ‘Αγγελίδης, Φαίδων Θ. Βεγλερής, Δημήτρης Π. Καλούμενος, μέλη, και ‘Ιωάννης Γ. Οικονομίδης, νομικός σύμβουλος.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΜΕΤΑΛΛΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ ΟΜΗΡΕΙΑΔΩΝ- ΚΕΝΤΡΙΚΙΑΔΩΝ ΣΜΥΡΝΗΣ

“Εγινε και φέτος, όπως κάθε χρόνο, στίς 26 ‘Οκτωβρίου, ή άπονομή τών μεταλλίων του Συλλόγου ‘Ομηρειάδων - Κεντρικιάδων Σμύρνης στίς άπόφοιτες του ‘Ομηρείου και του Κεντρικού (2ου και 3ου Λυκείου Νέας Σμύρνης), πού ήρθαν πρώτες τό σχολ. έτος 1981-82).

Τό έπαθλο ‘Ελένης Λουίζου έπήρε ή ‘Ελένη ‘Ανσούρα του ‘Ομηρείου και τό έπαθλο Ουρανίας Δούκα ή Βασιλεία Πελέκου του Κεντρικού. Και οι δύο έπέτυχαν μέ καλή σειρά σέ ‘Ανώτατες Σχολές και είναι πιά φοιτήτριες, ή μία στό Πολυτεχνείο και ή άλλη στό Πανεπιστήμιο.

Μέ τήν ευκαιρία αυτή ή πρόεδρος του Συλλόγου κ. Ζην. Λιθοξόου - Σαλότα είπε μερικά λόγια στους μαθητές και τίς μαθήτρις τών Λυκείων γιά τή σημασία πού έχει γιά τόν ‘Ελληνισμό ή Μικρασιατική Καταστροφή του 1922, μία πού τό 1982 έχει άνακηρυχθεί έτος μνήμης τών άξέχαστων πατρίδων, έπειτα άπό τά 60 χρόνια πού πέρασαν άπό τότε.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ – ΔΙΑΛΟΓΟΣ – ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ – ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Η «ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΗΧΩ» δέχεται και φιλοξενεί ευχαρίστως τὰ γράμματά σας, τις κρίσεις, τις απόψεις σας. Μέ μιά παράκληση: Νά είστε όσο πιο σύντομοι μπορείτε. Η συντακτική επιτροπή διατηρεί τὸ δικαίωμα νά κάνει περικοπές και συντομεύσεις στις ἐπιστολές, γιά λόγους χώρου. Ἀνώνυμα γράμματα δέν λαμβάνονται ὑπόψη.

Δέν ξεχάστηκε τὸ 1453. Πῶς νά ξεχαστῇ τὸ 1922;

Ἀγαπητοί,

Τὰ δύο φύλλα τοῦ Μαΐου καὶ Ἰουνίου - Ἰουλίου τῆς Ἰχουῦς ἀναφύλισαν μαζί μέ τις δικές σας μνήμες καὶ τις δικές μου, πού εἶναι τὸ θησαυρισμὰ μου ἀπὸ τὰ παιδικὰ μου χρόνια.

Σᾶς εὐχαριστῶ, πού τις ἀνακαλεῖτε στήν ἐπιφάνεια καὶ τις κάνετε ἐλπίδες γιά τὰ νιάτα, ὅπως τὸ εὐχεται καὶ ἡ Ἰφιγένεια Χρυσοχόου. Ἐπιλέγω κι' ἐγὼ μαζί της: «Τὸ 1453 δέν ξεχάστηκε. Πῶς θά ξεχαστῇ τὸ 1922»;

Εἶναι ὅμως ἀλήθεια; Κι' ἂν εἶναι ἀλήθεια γιά μᾶς, εἶναι ἀλήθεια γιά ὅλους τοὺς Ἕλληνες τῆς Μητροπολιτικῆς Ἑλλάδας; Εἶναι βέβαια ἀξιωματική ἀλήθεια πῶς ὅσοι χάνουν τις μνήμες τους χάνονται οἱ ἴδιοι τελικά καὶ σὺν ἄτομα καὶ σὺν λαοί. Εἶναι βέβαιο πῶς θά ξεφύγουμε ἐμεῖς ἀπὸ τὸν μοιραῖο αὐτὸν χαμό;

Φοβᾶμαι πολύ. Πιὸ πολύ σήμερα ἀπὸ χθές. Ξαναγράφεται καὶ ξαναερμηνεύεται ἡ ἱστορία μας σήμερα. Ὅχι σπάνια παραγράφεται καὶ παραχαράσσεται, ἀπὸ κείνους πού πασχίζουν γιά ἓνα προσανατολισμὸ καινούργιο τῆς νέας γενεᾶς, πού στήν οὐσία του εἶναι ἀποπροσανατολισμὸς ἀπὸ τὴν ἱστορία μας.

Δέν ξεχάστηκε τὸ 1453. Πῶς νά ξεχαστῇ τὸ 1922;

Ὅπου ὑπάρχουν σταυροὶ ὑπάρχει κι' ἀνάσταση κατὰ πῶς τὸ εἶπε ὁ ποιητής. Τὸ πιστεύουμε αὐτό; Ἄν ναι, τότε πιστεύω πῶς θά πρέπει νά ὑπάρξῃ κάπου - κάποτε μιά ἐξανάσταση, πού νά βεβαιώνῃ τὸ Χρυσοστομικό: «νεκρὸς οὐδεὶς ἐν τῷ μνήματι».

Μέ τὴν μνήμη μου ἀναζωογονημένη ἀπὸ τὰ φύλλα σας δέν προσέχω τὰ κτρινωμένα φύλλα τῶν δένδρων, πού πέφτουν αὐτές τις μέρες. Ἀθερᾶ-πευτα αἰσιόδοξος, καθώς εἶμαι, περιμένω μετὰ τὸ σημερινὸ φθινόπωρο καὶ τὸν χειμῶνα. Ἀλλά τότε εἶναι, πού μέ τὸν Δροσινὴ λέγω: «καὶ στῆς ζωῆς τοὺς πῖο βαρεῖς χειμῶνες, ἀλκυονίδες μέρες καρτερῶ».

Μέ πατριωτικὸς πονεμένους χαιρετισμούς

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ.
Ο ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΙΑΚΩΒΟΣ

Κύριε Πρόεδρε,

Μετὰ τὸ Πάνδημο Συνοδικὸ Μνημόσυνο γιά τὰ 60 χρόνια ἀπὸ τὴν Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ, πού διοργανώθηκε ἀπὸ τὴν Ἑνωσὴ Σμυρναίων, τῆς ὁποίας τυχάνω μέλος, σὸ ὁποῖο χοροστάτησε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος Κος ΣΕΡΑΦΕΙΜ, μέ συμπάρασταση μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅπου ὅλοι μας θρηνήσαμε γι' ἄλλη μιά φορὰ τὰ θύματα τῶν αἰμοχαρῶν Τούρκων καὶ «ζήσαμε» νοερά τὴ μεγάλη τραγωδία τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὸ 1922, καὶ τὸ Τρισάγιο σὸ ἄγαλμα τοῦ Ἐθνομάρτυρα Χρυσοστόμου Σμύρνης (κατὰ κόσμον Καλαφάτη), καθώς καὶ τὴν κατάθεση στεφανίων στὸν ΑΓΝΩΣΤΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ, θά μοῦ ἐπιτρέψετε νά σᾶς συγχαρῶ τόσοον ἔσῃς προσωπικῶς ὅσον καὶ τὸ Διοικ. Συμβούλιό τῆς Ἑνώσεώς μας διὰ τὴν ἀρτίαν καθ' ὅλα διοργάνωση καὶ τὴν μεγάλην ἐπιτυχίαν τῆς ὅλης ἐκδηλώσεως αὐτῆς.

Πιστεύω καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον θά ἀκούγεται δυνατὰ καὶ τακτικά ἡ δίκαιη φωνὴ τῶν συμπατριωτῶν μας, τῶν συγγενῶν μας καὶ τοῦ τύπου γιά τὴν ἐπαναφορὰ μας στὴ γῆ τῆς Πατρίδας μας, πού ποτὲ δέν θά ξεχάσουμε ὅτι εἶναι δική μας, οὔτε ἐμεῖς οὔτε καὶ τὰ παιδιά τῶν παιδιῶν μας.

Σᾶς χαιρετῶ

Μέ τὰ πῖο φιλικὰ
αισθήματα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΙΩΣΗΦ ΠΑΖΑΡΛΗΣ

Μέλος τῆς Ἑνώσεως Σμυρναίων

Ἀθῆναι, Πανεπιστημίου 34

Τηλ. 6913304 & 3614544

ΣΗΜ. «Μ.Η.»: Τὸ Συνοδικὸ Μνημόσυνο καὶ οἱ ἄλλες ἐκδηλώσεις πού ἀκολούθησαν, διοργανώθηκαν ἀπὸ τὴ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Προσφυγικῶν Σωματειῶν. Ἡ Ἑνωσὴ Σμυρναίων συμμετέχει στὴν Ἐπιτροπὴ αὐτὴ μέ τὸν Πρόεδρός της Τ. Βεζυργιάννη, πού εἶναι καὶ πρόεδρος τῆς Σ.Ε., τὸν Γεν. Γραμματέα της Ν. Βικέτο καὶ τὸ Σύμβουλο Τζῶν Βεϊνόγλου. Εὐχαριστοῦμε τοῦ κ. Παζαρλῆ γιά τὰ συγχαρητήρια του.

Πρὸς Ὑπουργὸν Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν

Ὁ γιαιτρός κ. Χρυσόστομος Θεοδωρίδης ἔστειλε στήν Ὑπουργὸ Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν κ. Μελίνα Μερκούρη τὴν ἀκόλουθη ἐπιστολή: «Παρακαλῶ δεχθεῖτε τὴν βαθύτατη ἐκτίμησή καὶ τὸν θαυμασμό μου, γιά τὴν ὑπέροχη ὁμιλία σας κατὰ τὴν καλλιτεχνικὴ ἐκδήλωση «Στὴ Μνήμη τῶν ἀξέχαστων πατρίδων» τῆς 13ης Ὀκτωβρίου σὸ Σπόρτιγκ.

Ἡ ἐκδήλωση αὐτὴ πού ἐγινε μέ τὴν προστασία καὶ θερμὴ συμπαράστασή σας καὶ ἡ ὁμιλία σας συγκίνησε κατὰκαρδὰ ὁλόκληρο τὸ Ξεριζωμένον Ἑλληνισμό τῆς Ἀνατολῆς.

Πιστεύετε ὅτι, τὸ φιλὶ τῆς βραδυᾶς ἐκείνης τοῦ ἀγαπητοῦ φίλου Ὑπουργοῦ κ. Βαγγέλη Κουλουμπή, ἐκπροσωποῦσε τις εὐχαριστίες καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη ὅλων μας. Εἵμαστε βέβαιοι ὅτι τὸ παντοτινὰ ζωηρὸ ἐνδιαφέρον σας, θά φθάσει γρήγορα καὶ στὴ δημιουργία τοῦ Μουσείου καὶ Μνημείου τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς.

Μέ πολλὴ ἐκτίμησή
καὶ ἀπειρὴ εὐγνωμοσύνη
Χρυσόστομος Α. Θεοδωρίδης
Γενικός Γραμματεὺς τῆς Προσφυγικῆς
Ὁργανώσεως «ΕΘΝΙΚΗ ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ»



Γιάννης Ἀκριθάκης

Ἀνανέωση τῆς ἐμπιστοσύνης

Ἡ ἐπανεκλογὴ τοῦ κ. Σμυρναίου κ. ΓΙΑΝΝΗ ΑΚΡΙΘΑΚΗ σὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἀθήνας ἀποτελεῖ ἐκδήλωση ὑψίστης ἀναγνώρισης τῶν ὑπηρεσιῶν του στὸν πρῶτο Δῆμο τῆς χώρας καὶ ἀνανέωση τῆς ἐμπιστοσύνης στὶς καινούργιες δραστηριότητές του.

Μέ δὴλωσή του στὴ «Μικρασιατικὴ Ἠχώ» ὁ κ. Ἀκριθάκης εὐχαριστεῖ τοὺς συμπατριῶτες μας πού τὸν τίμησαν μέ τὴ ψηφο τους καὶ τοὺς διαβεβαιώνει πῶς θά ἐξακολουθήσει νά συμπαραστέκεται, μέσα κι ἐξω ἀπὸ τὸ Δῆμο, σὲ κάθε προσφυγικὸ πρόβλημα.

Ὁ κ. Ἀκριθάκης γεννήθηκε σὸ Μπουρνόβα. Τὸ 1929 μπῆκε σὸ Δῆμο Ἀθηναίων, ὅπου καὶ σταδιοδρόμησε, φθάνοντας ἱεραρχικά μέχρι τὸ βαθμὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντῆ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν. Ἀπὸ τὸ 1964 ἐκλέγεται συνέχεια Δημοτικὸς Σύμβουλος Ἀθηναίων. Σὲ πρότασή του ὀφείλεται ἡ μετονομασία πλατείας πού βρίσκεται σὸ τέρμα τῶν Ἀμπελοκήπων σὲ «πλατεία Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Σμύρνης».

Κατ' ἐπανάληψη μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ταμίας τῆς Ἑνώσεως Σμυρναίων ὁ κ. Ἀκριθάκης ἔχει διατελέσει ἐπίσης Πρόεδρος τῆς Πανιωνίου Στέγης Βύρωνος καὶ ὁ Γενικός Γραμματέας τοῦ Συλλόγου τῶν Φοιτησάντων στήν Εὐαγγελικὴ Σχολὴ Σμύρνης.

Η ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΛΕΞΗ



Δυὸ Ἕλληνες στρατιῶτες στέκονται προσοχὴ μπροστὰ σὸ ἄμυχο κορμί τοῦ συντρόφου τους.

Μέ τίτλο «Λάβε κορμὶ δίχως ψυχὴ...» τὸ 18ο τεῦχος τοῦ λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ «Η ΛΕΞΗ», δημοσιεύει φωτογραφίες καὶ ἐπιστολές Ἑλλήνων στρατιωτῶν πού ὑπηρέτησαν καὶ πολέμησαν στὴ Μικρασία, μέ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπλήρωσης 60 χρόνων ἀπὸ τὸ χάλασμό τῆς Σμύρνης καὶ τὴν καταστροφὴ ἑκατοντάδων χιλιάδων Ἑλλήνων τῆς Ἰωνίας. Ἴσως αὐτὸ νά μὴν εἶχε γίνει, ἐπισημαίνει σὸ εἰσαγωγικὸ του σημείωμα τὸ περιοδικό, «ἂν μέσα στὴ φωτιά τοῦ πολέμου δὲ φούντωνε ἡ ἄλλη, μεγαλύτερη φωτιά, τοῦ Διχασμοῦ τῶν Ἑλλήνων», ὅπως ἀμυδρότατα φαίνεται ἀπὸ κάποια κείμενα ἰδιωτῶν, πού συμπληρώνουν τὸ φωτογραφικὸ ἀφιέρωμα.



Στὸ πίσω μέρος τῆς φωτογραφίας γράφει: «Καμπάρ-Τοινάρ! τῇ 31/8/20, ὁ ἐστὶ μεταφραζόμενον!!

45 χιλιόμετρα πέραν τῆς Προύσης. Σήμερον τὴν πρωῒαν ἐλαθον τὴν Κάρτ-ποστάλ σου Ἀγγελικὴ καὶ ἐχάρην ὑπερβολικά. Αὐτὴ ἡ φωτογραφία μου χρονολογεῖται ἀπὸ τὸν περυσινὸν Δεκέμβριον, εἶναι δὲ ἡ πρώτη-πρῶτη πού ἐβγαλα εἰς Σμύρνην δέν μοῦ εἶχε ἀρέσει λοιπόν καὶ ἐνεκεν τούτου δέν σᾶς τὴν εἶχα στείλῃ, εἶχον θγάλει 6, σήμερον δὲ ἐσυγγύριζα τὸ φορτσέρι μου τὴν εἶδον καὶ ἀπεφάσισα νά σᾶς τὴν στείλω. Γράφετέ-μου, γράφετέ-μου, γράφετέ-μου, στεναχωροῦμε φοβερά.

Σᾶς ἀσάξομαι ὁ υἱὸς σας καὶ ἀδελφός

Ἰφικράτης

ΟΙ ΡΟΤΑΡΙΑΝΟΙ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΓΙΑ ΤΑ 60 ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Εἰδικὴ ἐκδήλωση γιά τὴν ἐπέτειο τῶν 60 χρόνων ἀπὸ τὴν Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ πραγματοποιήσε στὶς 12/10 ὁ Ροταριανὸς Ὀμιλος Ἀθηνῶν. Στὴν κατέμεστη αἴθουσα τοῦ ξενοδοχείου Κίνγκ' ς Πάλλας», μέ τὴν παρουσία ἐκπροσώπων τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ κόσμου καὶ πολλῶν ροταριανῶν, μίλησε ὁ πρόεδρος τοῦ Ροταριανοῦ Ὀμίλου Ἀθηνῶν κ. Κωνσταντῖνος Ρήγγας.

Ὁ κ. Ρήγγας ἀναφέρθηκε στὴ σημασία τοῦ ἐλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς καὶ στὰ θετικὰ πολιτιστικὰ στοιχεῖα πού ἔφερε μαζί του ὁ δημιουργικὸς προσφυγικὸς κόσμος.

Κύριος ὁμιλητῆς τῆς βραδυᾶς ἦταν ὁ γνωστός συγγραφέας - δημοσιογράφος Νέστορας Μάτσας. Ὁ ὁμιλητῆς μέ θέμα «Μνήμη καὶ φῶς» ἀνέλυσε τὸν ὑψηλὸ πολιτισμὸ τῶν ἐλληνικῶν πατρίδων τῆς Ἀνατολῆς καὶ παρουσίασε μέσα ἀπὸ κείμενα τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ Βενέζη κᾶ, καθώς καὶ ἀπὸ μαρτυρίες ἀπλῶν ἀνθρώπων, τὸ προσφυγικὸ πρόβλημα.

Στὴ συνέχεια παρουσιάστηκε τὸ ἐγχρωμο ντοκυμανταῖρ τοῦ Νέστορα Μάτσα «Γῆ τῶν Πατέρων» μέ αὐθεντικὲς λήψεις ἀπὸ τὴ μεγάλη Καταστροφὴ.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΗ ΝΕΑ ΚΙΟ

Ὁ Σύλλογος τῶν Ἀπανταχοῦ Κιωτῶν Ἀργολίδος «Ἡ Νέα Κίο μετὰ ἀπὸ τετράχρονη συλλογικὴ προσπάθεια πέτυχε τὴν ἱδρυση ἐνὸς Λαογραφικοῦ Κέντρου στὴ Νέα Κίο.

Ἡ συλλογὴ ἀρκετὰ ἐνδιαφέρουσα ἀπὸ Μικρασιατικὰ ἐνθυμήματα στεγάζεται σ' ἓνα παλιὸ προσφυγικὸ σπίτι, πού εὐγενικά παραχωρήθηκε γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ. Τὸ ὑλικὸ τῆς συλλογῆς περιλαμβάνει σπάνιο φωτογραφικὸ ἀρχεῖο, παλιές ἐκδόσεις, χειρόγραφα, ἱστορικὰ ἐγγράφα, ἀντικείμενα καθημερινῆς χρήσης κ.ᾶ.

Τὴν ἐργασία, δηλαδὴ ὀργάνωση καὶ διαμόρφωση τοῦ χώρου γιὰ τὴν προβολὴ τῶν μουσειακῶν ἀντικειμένων, ἀνέλαβε τὸ Πελοποννησιακὸ Λαογραφικὸ Μουσεῖο Ναυπλίου.

Τὸ «Λασκαρίδειο Λαογραφικὸ Κέντρο» Νέας Κίου, ὅπως ὀνομάστηκε, τόπος ἱερῆς θύμησης τῶν ἀξέχαστων πατρίδων, εἶναι ἀφιερωμένο στὴ Μικρασιάτισσα γυναίκα - μάνα τῆς προσφυγιάς.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου Λαογραφικοῦ Κέντρου ἐγιναν στὴ Νέα Κίο τὸ Σάββατος 23 Ὀκτωμβρίου.

Ἡ Ἑνωσὴ Σμυρναίων ἔστειλε θερμὸ συγχαρητήριο τηλεγράφημα στοὺς ἰδρυτές τοῦ Κέντρου καὶ τοὺς διαβεβαίωσε πῶς μποροῦν νά ὑπολογίζουν πάντα στὴ συμπάραστασή καὶ ἀγάπῃ τῆς πνευματικῆς μας ὀργάνωσης.

Στὸ Ἡράκλειο Κρήτης ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΓΙΑ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Μέ τὴ συμπλήρωση 60 χρόνων ἀπὸ τὴ μικρασιατικὴ καταστροφὴ, τελέστηκε τὴν Κυριακὴ 31 Ὀκτωμβρίου μνημόσυνο σὸ μνημοταφικὸ ναὸ Ἁγίου Μηνᾶ Ἡρακλείου γιά νά τιμηθεῖ ἡ μνήμη τῶν θυμάτων τῆς μικρασιατικῆς τραγωδίας.

Στὸ μνημόσυνο προσβῆ ὁ Πρωτοσύγγελος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης κ. Νεκτάριος Παπαδάκης καὶ παρέστησαν σ' αὐτὸ ὁ Δήμαρχος Ἡρακλείου κ. Καρέλλης, ὁ Διοικητῆς τῆς ΣΕΑΠ ταξίαρχος κ. Κοκκινάκης, ἐκπρόσωπος τοῦ Νομάρχῃ, οἱ Δικαστικὲς καὶ λοιπές ἀρχές, Ἡρακλειώτες Μικρασιατικῆς καταγωγῆς καὶ πολλὲς κόσμος.

Μετὰ τὸ μνημόσυνο ὁ πρωτοπρεσβύτερος τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ κ. Ἀντώνης Παπαδημητρίου μίλησε σχετικὰ μέ τὴ μαύρη ἐπέτειο.

Ἡ ὁμιλία τοῦ παπᾶ Ἀντῶνη προκάλεσε εἰνὴ συγκινήσεως σ' ὅσους τὴν ἀκουσαν καὶ ζωντανὲς τις μνήμες σ' ὅσους ἐξῆσαν τις ἡμέρες ἐκεῖνες.

Στὴ συνέχεια, σχηματίστηκε πομπὴ ἀπὸ τὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ καὶ κατεύθυνθηκε σὸ μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτη, μέ ἐπικεφαλὴ τὴν σημαία τοῦ Συλλόγου τῶν ἐκ Νυμφαίου Σμύρνης Μικρασιατῶν, τὴν Φιλαρμονικὴ τοῦ Δήμου, Διμοιρία τῆς ΣΕΑΠ κληρικῶν, καὶ πολλῶν ἑκατοντάδων κόσμου, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἦταν μικρασιάτες.

Ἐπακολούθησε ἐπιμνημόσυνη δέηση καὶ κατέθεσε στέφανο ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐν Ἡρακλείῳ μικρασιατῶν Στέφανος Γκεός, ἡλικίας 104 χρόνων.

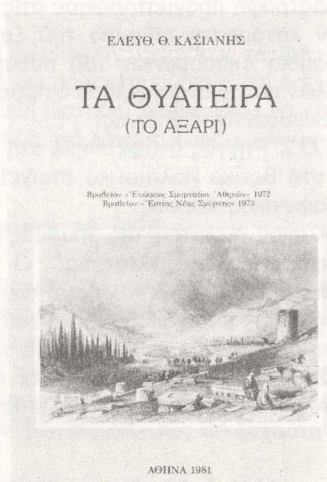
Ἐξ ἄλλου ἐντός τοῦ ἐτους πού ἔχει χαρακτηριθεῖ ὡς ἔτος ἀνανιήσεως τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, θά γίνει ὁμιλία στὴ Βασιλικὴ στοῦ Ἁγίου Μάρκου ἀπὸ ἓνα Μικρασιᾶτη, σχετικὴ μέ τὴν ἐκρίζωση τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

**ΑΚΟΜΑ ΜΙΑ ΠΡΟΣΠΑ-
ΘΕΙΑ
ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΜΥΡ-
ΝΑΙΩΝ
ΕΛΕΥΘ. Θ. ΚΑΣΙΑΝΗΣ
«ΤΑ ΘΥΑΤΕΙΡΑ»**

«Στ' ἀρχαία τὰ Θυάτειρα
στό ὄμορφο τ' Ἀξάρι
ἔγινε θρῆνος κοπετός,
μιά νύκτα μέ φεγγάρι.
Σκόρπισαν τό θανατικό
μαχαίρια καί φουσέκια
μέσα στήν ἄγρια λαγκαδιά
τ' ἀνήμερα ζεϊμπέκια»

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΑΔΟΣ
ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ

Κεντρική Διάθεση: "Ενωση Σμυρναίων
Καρύτση 3- Ἀθήνα (124) Τηλεφ. 3228480
Τηλεφωνεῖστε μας καί θά σᾶς τό στείλουμε στό σπίτι σας!



**Ο ΝΙΚΟΣ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗΣ ΓΙΑ
ΤΗ ΣΜΥΡΝΗ**

Ὁ Σμυρναῖος λογοτέχνης καί θεατρικός συγγραφέας Νίκος Τουτου-
ντζάκης μίλησε στίς 23, 26, καί 27 Νοεμβρίου ἀπό τό Δεύτερο Πρόγραμμα
γιά 1) τὰ θέατρα καί ἡθοποιούς τῆς Σμύρνης 2) Ὁδός Παπαφίλιππα, ἕνας
δρόμος ἡθοποιῶν καί καλλιτεχνῶν τῆς Σμύρνης. 3) Σύλβιος καί Καρακά-
σης, οἱ σμυρνιακοὶ δῖοσκοι τῆς Ἐπιθεώρησης, 4) ὁ θεατρικός φοιτητικὸς
Ὀμίλος, πού ἱδρύσαν πρόσφυγες φοιτητὲς τοῦ 1922.

**ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ
ΗΧΩ**

Μηνιαία ἔκδοση τῆς
«ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ»

Διευθύνση
Ὁδός Καρύτση 3
Ἀθήνα 124
Τηλ: 322.84.80
322.95.64

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ
Τζών Βεῖνόγλου
Νίκος Βικέτος
Εμμανουήλ Καίπας
Νίτσα Παραρᾶ

Υπεύθυνη Ἐκδόσεως
Ναταλία Γκούφα
Δεινοκράτους 31
Τηλ. 722.71.92

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑΣ
Ν. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ & ΣΙΑ Ε.Π.Ε.
Μάγερ 11 - Ἀθήναι
Τηλ. 5225479 - 5221792

Η ΕΣΤΙΑ Ν. ΣΜΥΡΝΗΣ

Ὁ Πολιτικός Μηχανικός κ. Γιάν-
νης Μαγκριώτης, Διευθυντὴς Τε-
χνικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Κτηματικῆς
Τράπεζας, μίλησε στίς 13 Δεκεμ-
βρίου στήν Ἑστία Ν. Σμύρνης μέ
θέμα «Ἕλληνες καί Τοῦρκοι στή Μ.
Ἀσία». Ἡ διάλεξη δόθηκε στά
πλαίσια τῶν ἐκδηλώσεων γιά τὰ 60
χρόνια τῆς Μικρασιατικῆς Κατα-
στροφῆς. Τὴν Ἐνωση ἐκπροσώπη-
σε ὁ γεν. γραμματέας μας κ. Νικ.
Βικέτος.

Τὰ κύρια σημεῖα τῆς ὁμιλίας τοῦ
κ. Μαγκριώτη ἢ Μ.Η. θά δημοσιεύ-
σει σέ προσεχές φύλλο τῆς.

«ΑΙΟΛΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ»

Ἀφιερωμένο στή Μικρασιατικὴ
Καταστροφὴ κυκλοφόρησε τό διπλό
πολυσέλιδο καί ἐμπλουτισμένο τεῦ-
χος (αρ. 69-70) τῆς ἐπιθεώρησης
τῆς Λεσβιακῆς Τέχνης «Αἰολικά
Γράμματα», πού διευθύνει ὁ συγ-
γραφέας Γ. Βαλέτας.

Εἰδικοί μελετητὲς καί ἐγκυροὶ
ιστορικοὶ μέ ἄρθρα τους δίνουν νέα
στοιχεῖα γιά τὴ μεγάλη τραγωδία
τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί ἐπισημαίνουν
τὴ θετικὴ προσφορά τῆς στήν ἀνα-
γέννηση τῆς Ἑλλάδας.

Ἐπίσης τό τεῦχος περιέχει κεί-
μενα γνωστῶν λογοτεχνῶν καί ποιή-
ματα τοῦ Κ. Παλαμά, Κ. Καβάφη, Γ.
Μετσόλη κ.ἄ.

ΔΩΡΕΕΣ

- Στὴ μνήμη Σαράντη Χιώτη,
Α.Ε Φροῖξος Κοκκῶνης. δρχ. 2.000
 - Γιά τοὺς σκοποὺς τῆς Ἑνώσεως,
Ὁ κος Μιχαὴλ Κολιδάκης. δρχ. 200
 - Στὴ μνήμη τῆς θείας τῆς Εἰρήνης
Ἀλεξάνδρου Παλαιολόγου,
Ἡ κα Λουλού Ἀντωνίου Βεζύρογλου. δρχ. 2.000
 - Στὴ μνήμη τῆς ἐξαδέλφης τῆς Ἀθηνᾶς,
Βεροπούλου,
Ἡ κα Βασιλεία Λιάγκα δρχ. 2.000
 - Στὴ μνήμη τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ἡροῦς,
Ὁ κος Χριστόφορος Εὐσταθίου δρχ. 5.000
 - Στὴ μνήμη τοῦ ἀγαπημένου μας Τάσου
Τασσόγλου,
Ὁ κ. Βελισάριος Δεσποτόπουλος
καὶ ἡ κα Ἀνδρονίκη Δεσποτοπούλου δρχ. 1.000
 - Στὴ μνήμη τοῦ ἀγαπημένου μας
Ἱπποκράτη Λύχρου,
Ὁ κ. Βελισάριος Δεσποτόπουλος καὶ ἡ
κα Ἀνδρονίκη Δεσποτοπούλου δρχ. 1.000
 - Ἐπὶ τὴ συμπληρῶσει ἑνὸς ἔτους ἀπὸ
τό θάνατο τοῦ ἀδελφοῦ τους Φίλιππα
Φάλμπου,
Ὁ κ. καὶ ἡ κα Κίμων Κατσαρώνα δρχ. 5.000
- ΤΟΥΣ ΔΩΡΗΤΕΣ ΘΕΡΜΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ**

**Η ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΧΡΥΣΟΧΟΟΥ ΣΤΗ
ΒΟΡ. ΕΛΛΑΔΑ**

Ἐπέστρεψε στήν Ἀθήνα ἡ γνωστὴ λογοτέχνης Ἰφιγένεια Χρυσοχοοῦ
ἀπὸ τὴν περιοδεία τῆς στὴ Μακεδονία καὶ Θράκη, ἀφοῦ πραγματοποιήσε
μιά σειρά ἀπὸ διαλέξεις γιά τὰ 60 χρόνια ἀπὸ τό ξεριζωμὸ τοῦ 22. Μίλησε
στίς Σέρρες καλεσμένη ἀπὸ τὰ συνεργαζόμενα Προσφυγικὰ Σωματεῖα στίς
31 τοῦ Ὀκτώβρη καὶ στίς 7 τοῦ Νοέμβρη στήν Ἀλεξανδρούπολη
καλεσμένη ἀπὸ τό Σωματεῖο «Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων» «Ποντίων»
«Χιλιωτῶν» «Καπαδοκίας» καὶ «Φάρος».

Καλεσμένη ἀπὸ τοὺς Συλλόγους καὶ προσφυγικὰ Σωματεῖα τῶν
περιοχῶν Ξάνθης, Κομοτηνῆς καὶ Δράμας καὶ Θεσσαλονίκης, μίλησε γιά
τὴν πάλι τῆς ξεριζωμένης γυναίκας γιά τὴν ἐπιβίωση τῆς οἰκογένειας, γιά
τό προσφυγόπουλο καὶ γενικά γιά τοὺς ἀγῶνες τῶν προσφύγων τοῦ 1922.

Γιά τὴν προσφορά τῆς στὴ διατήρηση τῆς μικρασιατικῆς μνήμης
ἀπονεμήθηκε στήν κ. Χρυσοχοοῦ ἀπὸ τὰ προσφυγικὰ Σωματεῖα ἀναμνηστι-
κὸ μετάλλιο.

**Ἡ Σμυρνέϊκη Βασιλειόπι-
τα**

- 1 ὀκᾶ βούτυρο
- 1 ὀκᾶ ζάχαρη
- 100 δράμια σαμόλαδο
- 1 κούπα ἄλυσίβα
- 1 κούπα γάλα
- 3 κουταλιές σούπας
- ἀγγλικὸ προζύμι
- ὅσο ἄλεῦρι σηκώση
- γιά νά γίνη ζύμη.